

Sisukord

III Ettevalmistavad aktid

NÕUKOGU

2021/C 227/01	Nõukogu esimese lugemise seisukoht (EL) nr 21/2021 eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse Integreeritud Piirihalduse Fondi osana tollikontrolliseadmete rahastu	
	Nõukogu poolt vastu võetud 27. mail 2021	1
2021/C 227/02	Nõukogu põhjendused: nõukogu esimese lugemise seisukoht (EL) nr 21/2021 eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse Integreeritud Piirihalduse Fondi osana tollikontrolliseadmete rahastu	18
2021/C 227/03	Nõukogu esimese lugemise seisukoht (EL) nr 22/2021 eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrusi (EL) nr 603/2013, (EL) 2016/794, (EL) 2018/1862, (EL) 2019/816 ja (EL) 2019/818 seoses tingimuste kehtestamisega juurdepääsu saamiseks muudele ELi infosüsteemidele viisainfosüsteemi kasutamise eesmärgil	
	Nõukogu poolt vastu võetud 27. mail 2021	20
2021/C 227/04	Nõukogu põhjendused: nõukogu esimese lugemise seisukoht (EL) nr 22/2021 eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrusi (EL) nr 603/2013, (EL) 2016/794, (EL) 2018/1862, (EL) 2019/816 ja (EL) 2019/818 seoses tingimuste kehtestamisega juurdepääsu saamiseks muudele ELi infosüsteemidele viisainfosüsteemi kasutamise eesmärgil	29

III

(Ettevalmistavad aktid)

NÕUKOGU

NÕUKOGU ESIMESE LUGEMISE SEISUKOHT (EL) nr 21/2021**eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse Integreeritud Piirihalduse Fondi osana tollikontrolliseadmete rahastu****Nõukogu poolt vastu võetud 27. mail 2021**

(2021/C 227/01)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikleid 33, 114 ja 207,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust, ⁽¹⁾toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Tolliliidu tõhusa ja tulemusliku toimimise tagamiseks on vaja seadmetega piisavalt varustada 2 140 liidu välispiiril asuvat tolliasutust. Piisavate ja samaväärsete tulemustega tollikontrolli vajadus on veelgi tungivam kui varem mitte üksnes tolli tavapärase ülesande tõttu, milleks on tulude sissenõudmine, vaid üha enam ka vajaduse tõttu tugevdada julgeoleku ja turvalisuse tagamiseks oluliselt liitu sisse toodavate ja sealt välja viidavate kaupade kontrolli. Samal ajal ei tohiks sellised üle välispiiri kulgeva kaupade liikumise kontrollid seaduslikku kaubandust kolmandate riikidega kahjustada, vaid peaksid seda pigem hõlbustama.
- (2) Tolliliit on maailma suurimate kaubandusblokkide hulka kuuluva liidu üks nurgakivi. Kuna tolliliit on hädavajalik siseturu nõuetekohaseks toimimiseks, millest saavad kasu nii ettevõtjad kui ka kodanikud, on tolliliidu tugevdamiseks vaja võtta pidevalt meetmeid.
- (3) Liikmesriikide tollikontrolli tulemuslikkus ei ole praegu veel tasakaalus. Kõnealune tasakaalustamatus on tingitud sellest, et liikmesriigid on nii oma geograafiliste iseärasuste kui ka vahendite ja ressursside poolest erinevad. Liikmesriikide võime reageerida pidevalt muutuvatest globaalsetest ärimudelitest ja tarneahelatest tingitud väljakutsetele sõltub lisaks inimtegurile ka tänapäevaste ja usaldusväärsete tollikontrolliseadmete kättesaadavusest ja nõuetekohasest toimimisest. Sellised väljakutsed nagu e-kaubanduse hüppeline kasv, suurenev digitaliseerimine ja

⁽¹⁾ ELT C 62, 15.2.2019, lk 67.⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 16. aprilli 2019. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata), nõukogu 27. mai 2021. aasta esimese lugemise seisukoht. Euroopa Parlamendi ... seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata).

vajadus parandada vastupanuvõimet küberrünnete suurendavad samuti vajadust tõhusa tollikontrolli järele. Samaväärsete tollikontrolliseadmete tarnimine on seega tähtis element sellise tasakaalustamatuse kõrvaldamiseks. Sellega parandatakse tollikontrolli samaväärsust kõigis liikmesriikides ja aidatakse seeläbi ära hoida kaubavoogude kõrvalesuunamine tollikontrollisüsteemi nõrgimatesse punktidesse, millele tihti osutatakse kui „soodsama impordikoha otsimine“. Seega tuleks liidu tolliterritooriumile sisenevate kaupade suhtes kohaldada riskipõhist kontrollimist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 952/2013 ⁽³⁾ (edaspidi „liidu tolliseadustik“).

- (4) Liikmesriigid on korduvalt väljendanud vajadust rahalise toetuse järele ning nõudnud süvaanalüüsi vajalike seadmete kohta. Oma 23. märtsi 2017. aasta järeldestes tolli rahastamise kohta kutsus nõukogu komisjoni üles hindama võimalust rahastada tehnilise varustuse vajadusi komisjoni tulevaste rahastamisprogrammide raames ning parandama koordineerimist ja koostööd tolliasutuste ja muude õiguskaitseasutuste vahel rahastamise eesmärgil.
- (5) Liidu tolliseadustiku kohaselt käsitatakse tollikontrollina mitte ainult tollialaste õigusaktide, vaid ka muude selliste õigusaktide täitmist, mis reguleerivad liidu tolliterritooriumi ja liidu tolliterritooriumist väljaspool asuvate riikide või territooriumide vahel liikuva kauba sisenemist, väljumist, transiiti, liikumist, ladustamist ja lõppkasutust ning liiduvälise kauba ja lõppkasutusprotseduurile suunatud kauba liidu tolliterritooriumil liikumist ja olemasolu. Sellised muud õigusaktid, millega antakse tolliasutustele õigus täita konkreetseid kontrolliülesanded ning hõlmatakse maksustamist, eelkõige aktsiisi ja käibemaksu, siseturu välisaspekte, ühist kaubanduspoliitikat ja liidu muid ühiseid kaubandust mõjutavaid poliitikameetmeid, tarneahela üldist turvalisust ning liidu ja selle liikmesriikide finants- ja majandushuvide kaitset käsitlevad sätted.
- (6) Liidu välispiiril asjakohaste ja samaväärsel tasemel tulemustega tollikontrolli loomise toetamine võimaldab maksimeerida tolliliidust saadavat kasu ning seega anda lisatuge tolliasutustele, kes tegutsevad ühtselt liidu huvide kaitsmiseks. Liidu sihtotstarbeline tollikontrolli seadmete fond, mis korrigeeriks praegust tasakaalustamatust, aitaks kaasa liikmesriikide vahelisele üldisele ühtekuuluvusele. Selline sihtotstarbeline fond võtaks arvesse igat liiki piiride vajadusi, nimelt piirid merel ja muudel veeteedel, õhus ning maal, sealhulgas raudtee- ja maanteepiirid, samuti postikeskused. Võttes arvesse kogu maailma ees seisvaid probleeme, eelkõige jätkuvat vajadust kaitsta liidu ja selle liikmesriikide finants- ja majandushuve, hõlbustades samal ajal seaduslikke kaubavoogusid, on tänapäevaste ja usaldusväärsete kontrolliseadmete olemasolu välispiiril mõõdapääsmatu.
- (7) Seetõttu on asjakohane luua uus piiril kasutatavate tollikontrolliseadmete rahastu kasutuseks igat liiki piiridel. Rahastu peaks toetama tolliliitu ja tolliasutuste tööd, eelkõige et aidata neil kaitsta liidu finants- ja majandushuve, tagada julgeolek ja turvalisus liidus ning kaitsta liitu ebaausa ja ebaseadusliku kaubanduse, näiteks kaupade võltsimise eest, hõlbustades samal ajal seaduslikku ettevõtlust. See peaks aitama saavutada asjakohast ja samaväärset tulemustega tollikontrolli. Lisaks peaksid kõnealusest rahastust rahastatud tollikontrolliseadmed toetama liidu tolliseadustikus osutatud tolli riskijuhtimise raamistiku rakendamist. See eesmärk tuleks saavutada ostes, hooldades ja ajakohastades läbipaistvalt asjakohaseid, tehnika tasemele vastavaid ja usaldusväärseid tollikontrolliseadmeid, võttes nõuetekohaselt arvesse andmekaitset, kübervastupidavusvõimet ning turvalisus- ja keskkonnakaalutlusi, sealhulgas väljavahetatud seadmete keskkonnasõbralikkust kõrvaldamist.
- (8) Liikmesriikide tolliasutustel on üha enam ülesandeid, mida täidetakse välispiiril ja mis ulatuvad tihti julgeoleku valdkonda. Seepärast on oluline liidu välispiiril tehtavate piirikontrollide ja tollikontrolli samaväärsuse tagamiseks anda liikmesriikidele liidu rahalist toetust. Sama tähtis on edendada nii kauba kui ka isikute kontrolli osas liidu piiridel tehtavat asutustevahelist koostööd iga liikmesriigi selliste riiklike asutuste vahel, kes vastutavad piirikontrolli või muude piiril täidetavate ülesannete eest, et maksimeerida liidu lisaväärtust piirihalduse ja tollikontrolli valdkonnas.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. oktoobri 2013. aasta määrus (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik (ELT L 269, 10.10.2013, lk 1).

- (9) Seepärast on vaja luua Integreeritud Piirihalduse Fond (edaspidi „fond“).
- (10) Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) V jaotise õigusliku eripära ning välispiiri ja tollikontrollipoliitika suhtes kohaldatavate erinevate õiguslike aluste tõttu ei ole juriidiliselt võimalik moodustada fondi ühe rahastuna.
- (11) Seepärast tuleks fond moodustada liidu piirihalduse valdkonna rahalise toetamise tervikliku raamistikuna, mis hõlmaks käesoleva määrusega loodavat tollikontrolliseadmete rahastut (edaspidi „rahastu“) ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastut, mis on loodud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) .../...⁽⁴⁾ (*).
- (12) Võttes arvesse, kui tähtis on võidelda kliimamuutuste vastu kooskõlas liidu kohustustega rakendada Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni alusel vastu võetud Pariisi kokkulepet⁽⁵⁾ ning saavutada 25. septembril 2015 vastu võetud ÜRO kestliku arengu tegevuskava 2030 eesmärgid, peaksid käesoleva määruse kohased meetmed aitama saavutada liidu eesmärki eraldada vähemalt 30 % kogu liidu eelarvest kliimaeesmärkide toetamiseks ning liidu püüdlust eraldada 2024. aastal 7,5 % ning nii 2026. ja 2027. aastal 10 % liidu aastaelarvest bioloogilisele mitmekesisusele, võttes seejuures arvesse kliimaeesmärkide ja bioloogilise mitmekesisuse eesmärkide praegust kattumist.
- (13) Käesoleva määrusega kehtestatakse rahastu kestuseks rahastamispakett, mis on iga-aastase eelarvemenetluse käigus Euroopa Parlamendile ja nõukogule peamine lähtesumma Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni 16. detsembri 2020. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe, mis käsitleb eelarvedistsipliini, eelarvealast koostööd ning usaldusväärset finantsjuhtimist, samuti uusi omavahendeid, sealhulgas uute omavahendite kasutuselevõtmise tegevuskava,⁽⁶⁾ punkti 18 tähenduses. Kõnealusest rahastamispaketist peaks saama katta rahastu haldamise ja selle tulemuste hindamisega seonduvad vajalikud ja igakülselt põhjendatud kulud, tingimusel et need on seotud rahastu üld- ja erieesmärkidega.
- (14) Käesoleva rahastu suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL, Euratom) 2018/1046⁽⁷⁾ (edaspidi „finantsmäärus“). Finantsmääruses sätestatakse liidu eelarve täitmise reeglid, sealhulgas reeglid toetuste, auhindade, hangete, eelarve kaudse täitmise, rahastamisvahendite, eelarvetagatiste, finantsabi ja välisekspertide tasustamise kohta.
- (15) Käesoleva määruse suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu poolt ELi toimimise lepingu artikli 322 alusel vastu võetud horisontaalseid finantsreegleid. Need reeglid on sätestatud finantsmääruses ning nendega määratakse eelkõige kindlaks kord, mille kohaselt eelarvet koostatakse ja täidetakse toetuste, hangete, auhindade ja eelarve kaudse täitmise kaudu ning nähakse ette finantsjuhtimises osalejate vastutuse kontroll. ELi toimimise lepingu artikli 322 alusel vastu võetud reeglid hõlmavad ka üldist tingimuslikkuse korda liidu eelarve kaitsmiseks. Käesolevast rahastust raha eraldamisel tuleks järgida finantsmääruses osutatud põhimõtteid ning tagada rahaliste vahendite optimaalne kasutamine rahastu eesmärkide saavutamisel.

(4) Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... määrus (EL) .../..., millega luuakse Integreeritud Piirihalduse Fondi osana piirihalduse ja viisapoliitika rahastu(ELT ..., lk ...).

(*) Dokumendis ST 6487/21 (2018/0249(COD)) sisalduva määruse number.

(5) ELT L 282, 19.10.2016, lk 4.

(6) ELT L 433 I, 22.12.2020, lk 28.

(7) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1).

- (16) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/444⁽⁸⁾ luuakse tollikoostöö programm „Toll“, et toetada tolliliitu ja tolliasutusi (edaspidi „tolliprogramm“). Selleks et säilitada tolli- ja tollikontrolliseadmetega seotud koostöömeetmete ühtsus ja horisontaalne koordineerimine, on asjakohane rakendada selliseid meetmeid üheainsa õigusakti, s.o tolliprogrammi alusel, milles on sätestatud ühtsed normid. Seepärast tuleks käesolevast rahastust toetada ainult rahastamiskõlblike tollikontrolliseadmete ostmist, hooldust ja ajakohastamist, samal ajal kui tolliprogrammiga tuleks toetada kõiki muid seonduvaid meetmeid, näiteks vajaduste hindamiseks võetavaid koostöömeetmeid või asjakohaste seadmetega seotud koolitust.
- (17) Kui see on asjakohane, tuleks rahastust toetada ka selliste tollikontrolliseadmete ostmist või ajakohastamist, mida kasutatakse uute osade või olemasolevate seadmete uute funktsioonide testimiseks töötingimustes, enne kui liikmesriigid alustavad selliste uute seadmete suurtes kogustes ostmist. Töötingimustes tuleks testida eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) .../...⁽⁹⁾ (*) raames tollikontrolliseadmete valdkonnas tehtud uurimistöö tulemusi. Komisjon peaks julgustama liikmesriike korraldama tollikontrolliseadmete ühishankeid ja ühist testimist, kasutades selleks tolliprogrammi kohaseid koostöövahendeid.
- (18) Enamik tollikontrolliseadmetest võib ühtlasi või muu hulgas vastata muudele liidu õiguse nõuetele, milles käsitletakse näiteks piirihaldust, viisasid või politseikoostööd. Seetõttu on fond kavandatud sellisena, et see sisaldab kahte teineteist täiendavat rahastut, millel on seadmete ostmise osas erinev, aga vastastikku täiendav kohaldamisala. Ühelt poolt toetab piirihalduse ja viisapoliitika rahastu rahaliselt üksnes selliste seadmete kulusid, mille peamine eesmärk või mõju on integreeritud piirihaldus, kuid lubab nende seadmete kasutamist ka muul otstarbel, näiteks tollikontroll. Teiselt poolt toetatakse käesoleva määrusega loodud tollikontrolliseadmete rahastust üksnes selliste seadmete kulusid, mille peamine eesmärk või mõju on tollikontroll, kuid lubab nende seadmete kasutamist ka muul otstarbel, näiteks nagu piirikontroll ja julgeolek. Selline jaotus kahe rahastu vahel soodustab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/1896⁽¹⁰⁾ artikli 3 lõike 1 punktis e osutatud asutustevahelist koostööd, mis on Euroopa integreeritud piirihalduse lähenemisviisi üks komponent, võimaldades tolli- ja piirivalveasutuste koostööd ning maksimeerides kontrolliseadmete ühiskasutuse ja koostalitlusvõime kaudu liidu eelarve mõju. Seadmete jagamine tolli- ja muude piirivalveasutuste vahel ei peaks olema süstemaatiline.
- (19) Vastavalt finantsmääruse artikli 193 lõikele 2 võib toetust anda juba alustatud meetmele, tingimusel et taotleja suudab tõendada vajadust alustada meetet enne toetuslepingu allkirjastamist. Kuigi sellistel juhtudel ei oleks enne toetustootluse esitamise kuupäeva tekkinud kulud põhimõtteliselt rahastamiskõlblikud, peaks see olema erandkorras võimalik, võttes arvesse käesoleva määruse hilinevad jõustumist võrreldes mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 algusega. Selleks et võimaldada rakendamist alates mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 algusest ning selleks, et vältida liidu toetuse hilinemist, mis võib kahjustada liidu huve olla piisavalt varustatud, et tagada tolliliidu tõhus ja tulemuslik toimimine, peaks rahastamisotsuses olema võimalik sätestada piiratud ajavahemikuks mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 alguses, et kulud, mis on tekkinud seoses käesoleva määruse alusel toetatavate meetmetega, mida on alustatud juba 1. jaanuaril 2021, on rahastamiskõlblikud isegi juhul, kui neid meetmeid rakendati ja need kulud tekkisid enne toetustootluse esitamist.

⁽⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2021. aasta määrus (EL) 2021/444, millega luuakse tollikoostöö programm „Toll“ ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1294/2013 (ELT L 87, 15.3.2021, lk 1).

⁽⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... määrus (EL) .../..., millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Euroopa horisont“ ja kehtestatakse selle osalemis- ja levitamise reeglid ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1290/2013 ja (EL) nr 1291/2013 (ELT L ..., ..., lk ...).

^(*) Dokumendis ST 7064/20 (2018/0224(COD)) sisalduva määruse number.

⁽¹⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. novembri 2019. aasta määrus (EL) 2019/1896, mis käsitleb Euroopa piiri- ja rannikuvalvet ning millega tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1052/2013 ning (EL) 2016/1624 (ELT L 295, 14.11.2019, lk 1).

- (20) Erandina finantsmäärusest peaks olema võimalik rahastada üht meetet mitmest liidu programmist või instrumendist, et võimaldada ja vajaduse korral toetada valdkondadeülest koostööd ja koostalitlusvõimet. Vastavalt finantsmäärusega kehtestatud topeltrahastamise keelamise põhimõttele ei tohi maksed sellistel juhtudel katta samu kulusid. Kui liikmesriigile on samade seadmete ostuks juba eraldatud või ta on juba saanud makseid mõnest teisest liidu programmist või toetust mõnest liidu fondist, tuleks komisjoni sellest maksest või toetusest teavitada vastavalt finantsmääruse artiklile 191.
- (21) Igasugust kaasrahastamise ülemmäära ületavat rahastust tuleks anda üksnes asjakohaselt põhjendatud juhtudel, mille hulgas võivad olla juhud, kui kaks või enam liikmesriiki korraldavad tollikontrolliseadmete ühishankeid ja ühiseid testimisi.
- (22) Kuna tolli tehnoloogia, ohud ja tolli prioriteedid arenevad kiiresti, ei peaks tööprogrammide kestus olema pikk. Samas ei ole iga-aastased tööprogrammid vajalikud rahastu rakendamiseks ning suurendaksid nii komisjoni kui ka liikmesriikide halduskoormust. Eeltoodut arvestades peaksid tööprogrammid põhimõtteliselt hõlmama rohkem kui üht eelarveaastat, ent mitte rohkem kui kolme aastat.
- (23) Selleks et tagada käesoleva määruse kohaste tööprogrammide rakendamiseks ühetaolised tingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011 ⁽¹⁾.
- (24) Kuigi keskne rakendamine on vältimatult vajalik samaväärsete tulemustega tollikontrolli tagamise erieesmärgi täitmiseks, on käesoleva rahastu tehnilise laadi tõttu vaja teha ettevalmistavat tööd tehnilisel tasandil. Seepärast tuleks rakendamist toetada vajaduste hindamisega. Kõnealune vajaduste hindamine sõltub liikmesriikide erialastest teadmistest ja tolliasutuste osalemise kaudu saadud kogemustest. See peaks tuginema selgel meetodikal, milles on muu hulgas kindlaks määratud minimaalne etappide arv, mis tagab asjakohase teabe kogumise. Komisjon peaks seda teavet kasutama, kui ta määrab kindlaks rahaliste vahendite eraldamise liikmesriikidele, võttes eelkõige arvesse kauplemismahtusid, asjakohaseid riske ja tolliasutuste haldussuutlikkust seadmeid kasutada ja hooldada, eesmärgiga saavutada rahastust rahastatud tollikontrolliseadmete kõige tõhusam kasutamine. Eelarvedistsipliini toetamiseks peaksid toetuste prioriseerimise tingimused olema selgelt määratletud ja põhinema sellisel vajaduste hindamisel.
- (25) Korrapärase seire ja aruandluse tagamiseks tuleks kehtestada asjakohane raamistik rahastu ja selle raames võetud meetmete abil saavutatud tulemuste seireks. Selline seire ja aruandlus peaks põhinema kvantitatiivsetel ja kvalitatiivsetel näitajatel, millega mõõdetakse rahastu raames võetud meetmete mõju. Aruandlusnõuete hulgas peaks olema nõue esitada komisjonile teave tollikontrolliseadmete kohta, kui mingi tollikontrolliseadme osa hind ületab 10 000 eurot ilma maksudeta. Seda teavet tuleks eristada teabest, mida peab esitama üldsusele ja meediale, et tutvustada rahastu meetmeid ja tulemusi.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

- (26) Vastavalt 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppe⁽¹²⁾ punktidele 22 ja 23 tuleks rahastut hinnata teabe põhjal, mis on kogutud seirenormide alusel, vältides samal ajal eelkõige liikmesriikidele langevat halduskoormust ja ülereguleerimist. Seirenormid peaksid asjakohasel juhul sisaldama ka mõõdetavaid näitajaid, mille alusel saab hinnata rahastu mõju kohapeal võrreldaval ja kõikehõlmaval viisil. Vahe- ja lõpphindamine, mis tuleks teha hiljemalt nelja aasta möödumisel rahastu rakendamise algusest, ning rakendamise lõpuleviimisest, peaksid edendama tõhusat otsustamisprotsessi, mis puudutab tollikontrolliseadmetele järgmiste mitmeaastaste finantsraamistike alusel antavat rahalist toetust. Seega on äärmiselt oluline, et vahe- ja lõpphindamine sisaldaksid rahuldavat ja piisavat teavet ning et need hindamised toimuksid aegsasti. Komisjon peaks lisama vahe- ja lõpphindamistesse üksikasjad selle kohta, kuidas tolliasutused ja muud piirivalveasutused rahastust rahastatavaid seadmeid omavahel jagavad, kui liikmesriigid on vastava teabe edastanud. Lisaks rahastu vahe- ja lõpphindamisele tuleks tulemusaruannete süsteemi osana koostada ka iga-aastased eduaruanded, et jälgida rahastu rakendamist. Need aruanded peaksid sisaldama kokkuvõtet saadud kogemustest ning, kui see on asjakohane, asjaomasel aastal rahastu tegevuse raames ilmnenu takistustest ja tuvastatud puudustest. Need iga-aastased eduaruanded tuleks edastada Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
- (27) Selleks et asjakohaselt reageerida muutuvatele poliitilistele prioriteetidele, ohtudele ja tehnoloogiatele, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta selliste tollikontrolliseadmete, mida võib kasutada tollikontrolli eesmärkide saavutamiseks, esialgset loetelu ja erieesmärgi saavutamise mõõtmiseks kasutatavate näitajate loetelu. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid ja täiesti läbipaistvaid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.
- (28) Finantsmääruse, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 883/2013⁽¹³⁾ ning nõukogu määruste (EÜ, Euratom) nr 2988/95,⁽¹⁴⁾ (Euratom, EÜ) nr 2185/96⁽¹⁵⁾ ja (EL) 2017/1939⁽¹⁶⁾ kohaselt tuleb liidu finantshuve kaitsta proportsionaalsete meetmetega, sealhulgas meetmetega, mis hõlmavad õigusnormide rikkumise, sealhulgas kelmuste ja pettuste ärahoidmist, avastamist, kõrvaldamist ja uurimist, kaotatud, alusetult makstud või ebaõigesti kasutatud summade sissenõudmist ning asjakohasel juhul halduskaristuste kehtestamist. Eelkõige on Euroopa Pettustevastasel Ametil (OLAF) vastavalt määrustele (Euratom, EÜ) nr 2185/96 ja (EL, Euratom) nr 883/2013 õigus korraldada haldusjuurdlusi, sealhulgas kohapealseid kontrolle ja inspekteerimisi, et teha kindlaks, kas on esinenud kelmust, pettust, korruptsiooni või muud liidu finantshuve kahjustavat ebaseaduslikku tegevust.

Euroopa Prokuratuuril on määruse (EL) 2017/1939 kohaselt õigus uurida liidu finantshuve kahjustavaid kuritegusid, nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2017/1371,⁽¹⁷⁾ ja esitada süüdistusi. Vastavalt finantsmäärusele peab iga isik või üksus, kes saab liidu vahendeid, tegema liidu finantshuvide kaitsel igakülgset koostööd, andma komisjonile, OLAFile, kontrollikojale ja tõhustatud koostöös osalevate liikmesriikide suhtes kooskõlas määrusega (EL) 2017/1939 Euroopa Prokuratuurile vajalikud õigused ja nõutava juurdepääsu ning tagama, et kolmandad isikud, kes on kaasatud liidu vahendite haldamisse, annavad samaväärsed õigused.

⁽¹²⁾ ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

⁽¹³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusi ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1074/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999 (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1).

⁽¹⁴⁾ Nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse kohta (EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1).

⁽¹⁵⁾ Nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrus (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest (EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2).

⁽¹⁶⁾ Nõukogu 12. oktoobri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1939, millega rakendatakse tõhustatud koostööd Euroopa Prokuratuuri asutamisel (ELT L 283, 31.10.2017, lk 1).

⁽¹⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1371, mis käsitleb võitlust liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil (ELT L 198, 28.7.2017, lk 29).

- (29) Käesoleva määrusega ette nähtud rahastamisvormide ja eelarve täitmise viiside valikul tuleks lähtuda nende võimest saavutada meetmete eesmäärke ja anda tulemusi, võttes eelkõige arvesse kontrollidega seotud kulusid, halduskoormust ja eeldatavat nõuete täitmata jätmisega seotud riski. Nende rahastamisvormide ja eelarve täitmise viiside hulgas tuleks kaaluda kindlasummaliste maksete, ühtsete määrade ja ühikuhindade kasutamist ning rahastamist, mis ei ole seotud finantsmääruse artikli 125 lõikes 1 osutatud kuludega.
- (30) Kuna käesoleva määruse eesmärki luua tolliliitu ja tolliasutusi toetav rahastu, andes rahalist toetust tollikontrolliseadmete ostmiseks, hoolduseks ja ajakohastamiseks, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada nende vahel paratamatult esineva geograafilise tasakaalustamatuse tõttu, küll aga saab seda kooskõlastatud lähenemisviisi ja keskse rahastamise abil saavutatavate samaväärsete ja kvaliteetsete tollikontrollitulemuste tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealusel artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (31) Liidu rahaliste vahendite saajad märgivad ära nende vahendite päritolu ja tagavad liidu rahastamise nähtavuse eriti meetmete ja nende tulemuste tutvustamisel, andes eri sihtrühmadele, sealhulgas meediale ja üldsusele, selle kohta sidusat, tulemuslikku ja proportsionaalset suunatud teavet. Sellest teabest peaks ilmnema rahastu lisaväärtus tolliliidu toetamisel ning eriti see, kuidas rahastu aitab tolliasutustel nende ülesandeid täita, samuti komisjoni jõupingutused eelarve läbipaistvuse tagamiseks. Lisaks peaks komisjon andma läbipaistvuse tagamiseks üldsusele regulaarselt teavet rahastu, sellega seoses võetud meetmete ja saadud tulemuste kohta, viidates muu hulgas käesoleva määruse alusel vastu võetud tööprogrammidele.
- (32) Selleks et tagada asjaomases poliitikavaldkonnas toetuse andmise järjepidevus ja võimaldada rakendamise alustamist mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 algusest, peaks käesolev määrus jõustuma võimalikult kiiresti ja seda tuleks kohaldada tagasiulatuvalt alates 1. jaanuarist 2021,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

Üldsätted

Artikkel 1

Reguleerimise

Koos määrusega (EL) .../... (*) luuakse käesoleva määrusega Integreeritud Piirihalduse Fond (edaspidi „fond“) ajavahemikuks 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2027.

Käesoleva määrusega luuakse fondi osana rahastu, et anda rahalist toetust tollikontrolliseadmete ostmiseks, hoolduseks ja ajakohastamiseks (edaspidi „rahastu“) ajavahemikuks 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2027. Rahastu kestus on kooskõlas mitmeaastase finantsraamistiku kestusega.

Käesolevas määruses sätestatakse rahastu eesmärgid, eelarve aastateks 2021–2027, liidupoolse rahastamise vormid ja reeglid.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

1) „tolliasutused“ – määruse (EL) nr 952/2013 artikli 5 punktis 1 määratletud asutused;

(*) Dokumendis ST 6487/21 (2018/0249(COD)) sisalduva määruse number.

- 2) „tollikontroll“ – määruse (EL) nr 952/2013 artikli 5 punktis 3 määratletud tollikontroll;
- 3) „tollikontrolliseadmed“ – seadmed, mis on ette nähtud eelkõige tollikontrolli tegemiseks;
- 4) „mobiilsed tollikontrolliseadmed“ – mis tahes transpordivahendid, mida lisaks sellele, et nendega saab liikuda, kasutatakse ka tollikontrolliseadmete osana või mis on täielikult varustatud tollikontrolliseadmetega;
- 5) „hooldus“ – tolliseadme osa ennetav, parandav ja prognoositav sekkumine, sealhulgas tegevus- ja toimivuskontroll, teenindus, remont ja kapitaalremont, mida on vaja selleks, et säilitada või taastada tollikontrolliseadme kindlaksmääratud töökorras olek, nii et tema kasulik tööiga oleks maksimaalne, v.a igasugune ajakohastamine;
- 6) „ajakohastamine“ – arendav sekkumine, mida on vaja selleks, et viia olemasolev iganenud tollikontrolliseadme osa nüüdisaegsesse töökorda.

Artikkel 3

Rahastu eesmärgid

1. Kuna rahastu on osa fondist pikaajalise eesmärgiga saavutada tollikontrolli ühtlustatud kohaldamine liikmesriikide poolt, on rahastu üldeesmärk toetada tolliliitu ja tolliasutusi nende ülesannete täitmisel, et kaitsta liidu ja selle liikmesriikide finants- ja majandushuve, tagada liidus julgeolek ja turvalisus ning kaitsta liitu ebaseadusliku kaubanduse eest, soodustades samal ajal seaduslikku ettevõtlust.
2. Rahastu erieesmärk on edendada asjakohaste ja samaväärsete tulemustega tollikontrolli sobivate ja usaldusväärsete, kaasaja tasemele vastavate tollikontrolliseadmete, mis on turvalised, ohutud ja keskkonnasõbralikud, läbipaistva ostmise, hoolduse ja ajakohastamise abil, aidates seeläbi tolliasutusi, kes tegutsevad ühtselt liidu huvide kaitsmiseks.

Artikkel 4

Eelarve

1. Rahastamispakett rahastu rakendamiseks ajavahemikul 2021–2027 on 1 006 407 000 eurot jooksevhindades.
2. Lõikes 1 osutatud summast võib katta ka ettevalmistus-, seire-, kontrolli-, auditi-, hindamis- ja muu tegevuse kulud, mida tehakse rahastu juhtimiseks ja selle eesmärkide saavutamise hindamiseks. Samuti võib sellest katta kulusid, mis on seotud uuringute, ekspertide nõupidamiste, teabe- ja teavitamismeetmetega, mis on seotud rahastu eesmärkidega, aga ka kulusid, mis on seotud infotehnoloogiavõrkudega, mis keskenduvad infotöötlusele ja -vahetusele, sealhulgas asutusesisestest infotehnoloogiavahenditega ning muu tehnilise ja haldusabiga, mida on vaja seoses rahastu juhtimisega.

Artikkel 5

Rakendamine ja liidupoolse rahastamise vormid

1. Rahastu rakendatakse eelarve otsese täitmise korras vastavalt finantsmäärusele.
2. Rahastust rahastamine võib toimuda ükskõik millises finantsmääruses sätestatud vormis, eelkõige toetustena.
3. Kui rahastust toetatav meede on seotud tollikontrolliseadmete ostmise või ajakohastamisega, loob komisjon koordineerimismehhanismi, millega tagatakse liidu programmide ja instrumentidest saadud toetuse abil ostetud tollikontrolliseadmete koostalitlusvõime ning seega tõhus kasutamine.

II PEATÜKK

Rahastamiskõlblikkus

Artikkel 6

Rahastamiskõlblikud meetmed

1. Selleks et meetmetele võiks käesolevast rahastust anda rahalist toetust, peavad need meetmed vastama järgmistele nõuetele:

- a) nendega täidetakse artiklis 3 sätestatud eesmärgid ning
- b) nendega toetatakse selliste tollikontrolliseadmete, sealhulgas innovatiivset tuvastamistehnoloogiat kasutavate seadmete ostmist, hooldamist või ajakohastamist, millel on üks või mitu järgmist tollikontrolliga seotud otstarvet:
 - 1) väline kontroll;
 - 2) inimeste külge peidetud esemete tuvastamine;
 - 3) kiirguse tuvastamine ja nukliidide kindlakstegemine;
 - 4) proovide analüüsimine laborites;
 - 5) proovide võtmine ja kohapealne analüüsimine;
 - 6) käsitsi läbivaatus.

I lisa sisaldab selliste tollikontrolliseadmete esialgset loetelu, mida võib kasutada esimese lõigu punktides 1–6 osutatud tollikontrolli eesmärkide saavutamiseks.

2. Asjakohaselt põhjendatud juhtudel võivad lõike 1 esimese lõigu kohased meetmed hõlmata ka selliste tollikontrolliseadmete läbipaistvat ostmist, hooldamist ja ajakohastamist, mida kasutatakse seadmete uute osade või olemasolevate osade uute funktsioonide testimiseks töötingimustes.

3. Kooskõlas finantsmääruse artikli 193 lõike 2 teise lõigu punktiga a, võttes arvesse käesoleva määruse hilinevad jõustumist ning selleks, et vältida liidu toetuse hilinemist, mis võib kahjustada liidu huve olla piisavalt varustatud, et tagada tolliliidu tõhus ja tulemuslik toimimine, võib piiratud ajavahemiku jooksul käsitada seoses käesoleva määruse alusel toetatavate meetmetega tekkinud kulusid erandkorras rahastamiskõlblikena alates 1. jaanuarist 2021, isegi kui neid meetmeid rakendati ja need kulud tekkisid enne toetustaotluse esitamist.

4. Komisjonil on õigus võtta artikli 14 kohaselt vastu delegeeritud õigusakte, et muuta I lisa tollikontrolliseadmete esialgset loendit, kui see on vajalik.

5. Käesolevast rahastust rahastatud tollikontrolliseadmeid tuleks eelkõige kasutada tollikontrolliks, ent neid võib kasutada ka muul eesmärgil, sealhulgas inimeste kontrolliks riiklike piirihaldusasutuste tegevuse toetamisel ja uurimiseks. Tolli- ja muud piirivalveasutused selliseid tollikontrolliseadmeid omavahel süstemaatiliselt ei jaga.

6. Komisjon ergutab korraldama tollikontrolliseadmete ühishankeid ja ühist testimist kahe või enama liikmesriigi poolt.

*Artikkel 7***Rahastamiskõlblikud üksused**

Erandina finantsmääruse artiklist 197 on rahastamiskõlblikud üksused tolliasutused, tingimusel et nad annavad käesoleva määruse artikli 11 lõikes 4 osutatud vajaduste hindamiseks vajalikku teavet.

*Artikkel 8***Kaasrahastamismäär**

1. Rahastust võidakse rahastada kuni 80 % meetme rahastamiskõlblikest kogukuludest.
2. Igasugust rahastust, mis seda ülemmäära ületab, antakse üksnes nõuetekohaselt põhjendatud erandjuhtudel.

*Artikkel 9***Rahastamiskõlblikud kulud**

Rahastust võib rahastada artiklis 6 osutatud meetmetega otseselt seotud kulud.

Rahastust ei saa rahastada järgmisi kulusid:

- a) maa ostuga seotud kulud;
- b) koolituse või oskuste täiendamisega seotud kulud, välja arvatud ostu- või oskuste ajakohastamise lepingus sisalduv sissejuhatav koolitus;
- c) taristuga, nagu hoonete või välirajatistega, samuti mööbliga seotud kulud;
- d) elektrooniliste süsteemidega seotud kulud, välja arvatud tollikontrolliseadmete otseseks kasutamiseks vajalik tarkvara ja tarkvarauuendused, samuti välja arvatud elektrooniline tarkvara ja programmeerimine, mis on vajalik olemasoleva tarkvara ja tollikontrolliseadmete ühendamiseks;
- e) turvaliste või mitteturvaliste sidekanalite sarnaste võrkude, näiteks turvaliste või mitteturvaliste sidekanalite kulud või liitumiskulud, välja arvatud üksnes tollikontrolliseadmete kasutamiseks vajalikud võrgud või liitumised;
- f) transpordivahendite (nt sõidukid, õhusõidukid või laevad) kulud, välja arvatud mobiilsed tollikontrolliseadmed;
- g) tollikontrolliseadmete jaoks vajalike tarbekaupade, sealhulgas võrdlus- või kalibreerimismaterjalide kulud;
- h) isikukaitsevahenditega seotud kulud.

*III PEATÜKK***Toetused***Artikkel 10***Toetuste andmine, vastastikune täiendavus ja kombineeritud rahastamine**

1. Rahastu raames antakse ja hallatakse toetusi kooskõlas finantsmääruse VIII jaotisega.

2. Finantsmääruse artikli 195 esimese lõigu punkti f kohaselt antakse toetusi ilma konkursikutseta üksustele, mis on rahastamiskõlblikud käesoleva määruse artikli 7 kohaselt.

3. Meede, mis on saanud toetust rahastu alusel, võib saada toetust ka tolliprogrammist või mõnest muust liidu programmist, tingimusel et neist toetustest ei kaeta samu kulusid. Asjakohase liidu programmi reegleid kohaldatakse vastavalt selle osa suhtes, millega on meedet toetatud. Kumulatiivne rahastamine ei tohi ületada meetme rahastamiskõlblikke kogukulusid. Liidu eri programmidest saadud toetuse võib arvutada proportsionaalselt kooskõlas dokumentidega, milles on sätestatud toetuse tingimused.

4. Finantsmääruse artiklis 150 osutatud hindamiskomisjoni töö põhineb nimetatud määruse artiklis 188 sätestatud toetuste suhtes kohaldataval üldpõhimõtetel, eelkõige nimetatud artikli punktides a ja b sätestatud võrdse kohtlemise ja läbipaistvuse ning mittediskrimineerimise põhimõtetel.

5. Hindamiskomisjon hindab ettepanekuid toetuse andmise kriteeriumide alusel, võttes kohasel juhul arvesse kavandavate meetmete asjakohasust taotletavate eesmärkide seisukohast, kavandavate meetmete kvaliteeti, mõju, sealhulgas majanduslikku, sotsiaalset ja keskkonnamõju ning selle eelarvet ja kulutasuvust.

IV PEATÜKK

Programmitöö, seire ja hindamine

Artikkel 11

Tööprogramm

1. Rahastut rakendatakse finantsmääruse artikli 110 lõikes 2 osutatud tööprogrammide kaudu.

2. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse kõnealused tööprogrammid. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 15 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

3. Tööprogrammide eesmärk on saavutada artiklis 3 sätestatud eesmärgid artikli 6 kohaste meetmete abil. Tööprogrammides sätestatakse kõigi meetmete rahastamiskava kogusumma. Lisaks esitatakse

a) iga meetme puhul:

i) taotletavad eesmärgid ja oodatavad tulemused kooskõlas artiklis 3 sätestatud üld- ja erieesmärkidega;

ii) rahastatavate meetmete kirjeldus;

iii) asjakohasel juhul iga meetme jaoks eraldatud summa ja

iv) kasutatav eelarve täitmise viis ja täitmise orienteeruv ajakava;

b) toetuste puhul artiklis 8 osutatud kaasrahastamise maksimummäär.

4. Lõikes 1 osutatud tööprogrammide ettevalmistamist toetatakse tolliasutuste vajaduste hindamisega. Nimetatud vajaduste hindamine põhineb järgmisel:

a) piiripunktide ühine liigitus;

b) kättesaadavate tollikontrolliseadmete põhjalik kirjeldus;

- c) piiripunktide kategoorial põhinev tollikontrolliseadmete ühine loetelu, mis peaks olema kättesaadav, ning
- d) rahaliste vajaduste prognoos.

Vajaduste hinnang põhineb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1294/2013 ⁽¹⁸⁾ loodud programmi „Toll 2020“ või tollikoostöö programmi „Toll“ raames võetud meetmetel ja seda ajakohastatakse korrapäraselt vähemalt iga kolme aasta järel.

Artikkel 12

Seire ja aruandlus

1. Näitajad, mille abil antakse aru artiklis 3 sätestatud rahastu üld- ja erieesmärkide saavutamisel tehtud edusammude kohta, on loetletud II lisas.
2. Selleks et tagada rahastu eesmärkide saavutamiseks tehtud edusammude tulemuslik hindamine, on komisjonil õigus võtta artikli 14 kohaselt vastu delegeeritud õigusakte II lisa muutmiseks seoses näitajatega, kui seda peetakse vajalikuks, ning täiendada käesolevat määrust seire- ja hindamisraamistiku kehtestamist käsitlevate sätetega.
3. Tulemusaruannete süsteem tagab, et rahastu rakendamise ja selle tulemuste seireks vajalikke andmeid kogutakse tõhusalt, tulemuslikult ja õigeaegselt. Selleks kehtestatakse liidu vahendite saajatele proportsionaalsed aruandlusnõuded.
4. Kui tollikontrolliseadme osa maksumus ületab 10 000 eurot ilma maksudeta, sisaldavad lõikes 3 osutatud aruandlusnõuded nõuet edastada komisjonile igal aastal vähemalt järgmine teave:
 - a) rahastust rahastatud tollikontrolliseadmete üksikasjalik loetelu;
 - b) teave tollikontrolliseadmete kasutamise kohta, sh võimalikud seonduvad tulemused, mille toetamiseks lisatakse vajaduse korral asjakohane statistika.

Artikkel 13

Hindamine

1. Hindamised toimuvad aegsasti, et nende tulemusi saaks otsustamisprotsessis kasutada.
2. Rahastu vahehindamise viib komisjon läbi siis, kui selle rakendamise kohta on saanud kättesaadavaks piisavalt teavet, ent mitte hiljem kui nelja aasta möödumisel rakendamise algusest. Oma vahehindamiste käigus hindab komisjon rahastu tulemusi, sealhulgas selliseid aspekte nagu selle tulemuslikkus, tõhusus, sidusus ja asjakohasus ning sünergiaid rahastu raames ja liidu lisaväärtust.
3. Rahastu rakendamise lõpul, ent mitte hiljem kui nelja aasta möödumisel artiklis 1 osutatud ajavahemikust, viib komisjon läbi rahastu lõpphindamise.

⁽¹⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1294/2013, millega luuakse Euroopa Liidu tollialane tegevusprogramm aastateks 2014–2020 („Toll 2020“) ning tunnistatakse kehtetuks otsus nr 624/2007/EÜ (ELT L 347, 20.12.2013, lk 209).

4. Komisjon edastab hindamiste tulemused koos oma tähelepanekute ja saadud kogemustega Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele.

V PEATÜKK

Delegeeritud volituste rakendamine ja komiteemenetlus

Artikkel 14

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artikli 6 lõikes 4 ja artikli 12 lõikes 2 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile kuni 31. detsembrini 2027. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne nimetatud kuupäeva. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.
3. Euroopa Parlament või nõukogu võib artikli 6 lõikes 4 ja artikli 12 lõikes 2 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasisivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.
5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
6. Artikli 6 lõike 4 ja artikli 12 lõike 2 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 15

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab programmi „Toll“ komitee, mis on loodud määruse (EL) 2021/444 artikliga 17.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

VI PEATÜKK

Ülemineku- ja lõppsätted

Artikkel 16

Teave, teavitamine ja avalikustamine

1. Liidu rahaliste vahendite saajad märgivad ära nende vahendite päritolu ja tagavad liidu rahastamise nähtavuse eriti meetmete ja nende tulemuste tutvustamisel, andes eri sihtrühmadele, sealhulgas meediale ja üldsusele, selle kohta sidusat, tulemuslikku ja proportsionaalset suunatud teavet.
2. Komisjon rakendab rahastu ja rahastu kohaselt võetud meetmete ja saavutatud tulemustega seotud teabe- ja teavitamismeetmeid.

3. Rahastule eraldatud rahaliste vahenditega panustatakse samuti liidu poliitiliste prioriteetide edastamisse institutsioonilistes sõnumites niivõrd, kuivõrd need prioriteedid on seotud artiklis 3 osutatud eesmärkidega.

Artikkel 17

Üleminekusäte

Vajaduse korral võib kanda liidu eelarvesse assigneeringuid ka pärast 2027. aastat, et katta artikli 4 lõikes 2 ette nähtud kulused, selleks et oleks võimalik hallata meetmeid, mis ei ole 31. detsembriks 2027 veel lõpule viidud.

Artikkel 18

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub selle *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise päeval.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2021.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

...

Euroopa Parlamendi nimel
president

...

Nõukogu nimel
eesistuja

...

I LISA

Selliste tollikontrolliseadmete esialgne loetelu, mida võib kasutada artikli 6 lõike 1 esimese lõigu punktis b loetletud tollikontrolli eesmärkide saavutamiseks

TOLLIKONTROLI EESMÄRK	TOLLIKONTROLLISEADMED	
	KATEGOORIA	KASUTAMINE
1. Väline kontroll	Läbivalgustusseade – suure võimsusega	Konteinerid, veokid, raudteevagunid ja sõidukid
	Läbivalgustusseade – väikese võimsusega	Kaubaalused, kastid ja postipakid
		Reisijate pagas
		Sõidukid
	Röntgenikiirguse tagasihajumisel põhinev turvaskanner	Konteinerid
		Veokid
		Sõidukid
	Muud	Numbrimärgi/konteineri automaatse tuvastamise süsteemid
		Sõidukikaalud
		Kahveltõstukid ja samalaadsed liikuvad tollikontrolliseadmed
2. Inimeste külge peidetud esemete tuvastamine ⁽¹⁾	Röntgenikiirguse tagasihajumisel põhinev turvavärv	Kasutatakse peamiselt lennujaamades inimeste külge peidetud esemete (narkootikumid, lõhkeained, sularaha) avastamiseks
	Kehaskanner	
	Millimeeterlaine tehnoloogial põhinev turvaskanner	
3. Kiirguse tuvastamine ja nukliidide kindlakstegemine	Kiirgus- ja tuumaohu detektorid	Personaalne dosimeeter/kiirgusdetektor (PRM)
		Kaasaskantav kiirgusdetektor
		Isotoopide kindlakstegemise seade (IID)
		Turvavärv kiirguse tuvastamiseks (RPM)
		Spektrometriline turvavärv isotoopide kindlakstegemiseks (SPM)
4. Proovide analüüsimine laborites	Kõigi võimalike kaupade identifitseerimise, koguse kindlakstegemise ja kontrolli seadmed	Gaasi- ja vedelikkromatograafia (GC, LC, HPLC jne)
		Spektrometria ja sellega kombineeritavad tehnikad (IR, Raman, UV-VIS, fluorestsents, GC-MS...)
		Röntgenseadmed (XRF jne)
		Tuumamagnetresonantsspektrometria ja stabiilsete isotoopide analüüs
		Muud laboriseadmed (AAS, destillatsioonianalüsaator, DCS, elektroforees, mikroskoop, LSC, suitsetamismasin jne)

TOLLIKONTROLI EESMÄRK	TOLLIKONTROLLISEADMED	
	KATEGOORIA	KASUTAMINE
5. Proovide võtmine ja kohapealne analüüsimine	Jälgede avastamine ionide liikuvusspektromeetria (IMS) põhjal	Kaasaskantavad seadmed konkreetsete ohtlike ainete jälgede avastamiseks
	Jälgede avastamine koerte abil	Kohaldatakse mitmesuguste väikeste ja suuremate objektidega seotud riskide korral
	Proovide võtmine	Proovivõtuvahendid, tõmbekapp, kinnasboks
	Mobiilsed laborid	Proovide kohapealseks analüüsiks täielikult varustatud sõiduk
	Kaasaskantavad detektorid	Orgaaniliste materjalide, metallide ja sulamite analüüsimine
		Keemilised kolorimeetriakatsed
		Ramani spektroskoopia
		Infrapunaspektroskoopia
		Röntgenfluorestsents
		Gaasidetektorid konteinerite jaoks
6. Käsitsi läbivaatus	Personaalsed käsitööriistad	Taskutööriistad
		Mehaaniku tööriistakomplekt
		Teleskoop-peegel
	Seadmed	Endoskoop
		Statsionaarne või kaasaskantav metallidetektor
		Sõidukite põhja kontrollimiseks kasutatavad kaamerad
		Ultraheliseade
		Tihedusmõõtur
	Muud	Veealune otsing

(¹) Vastavalt kohaldatavatele õigusnormidele ning muudele tervise kaitset ja eraelu puutumatuse austamist käsitlevatele soovitudele.

*II LISA***Näitajad, mille abil antakse aru artiklis 3 sätestatud rahastu üld- ja erieesmärkide saavutamisel tehtud edusammude kohta**

Artiklis 3 sätestatud rahastu üld- ja erieesmärkide saavutamisel tehtud edusammudest antakse aru järgmiste näitajate alusel.

Seadmed

- a) Kokkulepitud standarditele vastavate tollikontrolliseadmete kättesaadavus maismaapiiripunktides (seadmeliigi kaupa)
 - b) Kokkulepitud standarditele vastavate tollikontrolliseadmete kättesaadavus merepiiripunktides (seadmeliigi kaupa)
 - c) Kokkulepitud standarditele vastavate tollikontrolliseadmete kättesaadavus õhupiiripunktides (seadmeliigi kaupa)
 - d) Kokkulepitud standarditele vastavate tollikontrolliseadmete kättesaadavus postipiiripunktides (seadmeliigi kaupa)
 - e) Kokkulepitud standarditele vastavate tollikontrolliseadmete kättesaadavus raudteepiiripunktides (seadmeliigi kaupa)
-

Nõukogu põhjendused: nõukogu esimese lugemise seisukoht (EL) nr 21/2021 eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse Integreeritud Piirihalduse Fondi osana tollikontrolliseadmete rahastu

(2021/C 227/02)

I. SISSEJUHATUS

1. Komisjon esitas 12. juunil 2018 nõukogule ja Euroopa Parlamendile järgmise ettepaneku: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse integreeritud piirihalduse fondi osana tollikontrolli seadmete rahastamisvahend ⁽¹⁾.
2. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võttis oma arvamuse vastu 17. oktoobril 2018 ⁽²⁾.
3. Euroopa Parlament võttis 16. aprillil 2019 vastu ettepanekut käsitleva seadusandliku resolutsiooni ⁽³⁾ ja viis seega lõpule oma esimese lugemise.
4. Alaliste esindajate komitee andis eesistujariigile osalised volitused ⁽⁴⁾ alustada parlamendiga mitteametlikke läbirääkimisi, kusjuures mõned sätted jäid nurksulgudesse, kuna need on seotud üldise mitmeaastase finantsraamistiku üle peetavate aruteludega või on horisontaalsed.
5. Eesistujariik jõudis 26. novembril 2019 toimunud esimesel poliitilisel kolmepoolsel kohtumisel Euroopa Parlamendi esindajatega ühisele arusaamisele ⁽⁵⁾. Mõned elemendid jäeti läbirääkimistest välja, sest nõukogu seisukoha kindlaksmääramiseks tuli enne viia lõpule läbirääkimised mitmeaastase finantsraamistiku (2021–2027) üle.
6. Alaliste esindajate komitee kinnitas 16. detsembril 2020 läbirääkimisteks antud täielikud volitused, ⁽⁶⁾ võttes arvesse 21. juulil 2020 vastu võetud Euroopa Ülemkogu järeldusi mitmeaastase finantsraamistiku (2021–2027) ja taastepaketi kohta ⁽⁷⁾.
7. 16. märtsil 2021 toimunud teisel poliitilisel kolmepoolsel kohtumisel jõudsid kaasseadusandjad kõnealuse määruse suhtes esialgsele kokkuleppele. Alaliste esindajate komitee kinnitas 31. märtsil 2021 kolmepoolsete läbirääkimiste tulemusel saavutatud lõpliku kompromissi ⁽⁸⁾.
8. Euroopa Parlamendi siseturu- ja tarbijakaitsekomisjon kiitis teksti heaks 14. aprillil 2021. Seejärel saatis siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni esimees 16. aprillil 2021 alaliste esindajate komitee eesistujale kirja, milles märkis, et ta soovib täiskogul nõukogu seisukoha pärast õiguskeelelist kontrolli parlamendi teisel lugemisel muudatusteta heaks kiita.

II. EESMÄRK

9. Ettepanek on osa valdkondlikest ettepanekutest, millega täiendatakse mitmeaastast finantsraamistikku (2021–2027) käsitlevate horisontaalsete ettepanekute paketti.
10. Rahastamisvahendi eesmärk on toetada tolliliitu ja tolliasutusi, kaitsta liidu ja selle liikmesriikide finants- ja majandushuve, tagada julgeolek ja turvalisus liidus ning kaitsta liitu ebauusa ja illegaalse kaubanduse eest, hõlbustades samal ajal seaduslikku ettevõtlust.

⁽¹⁾ Dokument ST 10325/18.

⁽²⁾ ELT C 62, 15.2.2019, lk 67.

⁽³⁾ Dokument 8057/19.

⁽⁴⁾ Dokument 15513/1/18 REV 1.

⁽⁵⁾ Dokument 15010/19.

⁽⁶⁾ Dokument 13822/20.

⁽⁷⁾ Dokument ST 10/20.

⁽⁸⁾ Dokument 7266/21.

11. Rahastamisvahend aitab tollikontrolli seadmete ostmise, hooldamise ja ajakohastamise kaudu tagada, et tollikontrolli tegemisel saadakse asjakohaseid ja samaväärseid tulemusi.

III. NÕUKOGU ESIMESE LUGEMISE SEISUKOHA ANALÜÜS

A. Üldine taust

12. Euroopa Parlament ja nõukogu pidasid läbirääkimisi eesmärgiga saavutada kokkulepe teisel lugemisel, võttes aluseks nõukogu esimese lugemise seisukoha, mille parlament võiks ilma muudatusteta heaks kiita. Nõukogu esimese lugemise seisukoha tekst kajastab täielikult kaasseadusandjate vahel saavutatud kompromissi.

B. Põhiküsimused

13. Euroopa Parlamendiga saavutatud kompromissi põhielemendid on järgmised:

- lepiti kokku, et rahastamisvahend ja integreeritud piirihalduse fond kehtivad 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2027;
- rahastamisvahendi rakendamise rahastamispakett ajavahemikul 2021–2027 on 1 006 407 000 eurot jooksevhindades;
- rahastamisvahendi eesmärgid on täpsustatud ja edasi arendatud;
- meetmeid ja rahastamiskõlblikke kulusid on veelgi täpsustatud;
- rahastamisvahendit rakendatakse tööprogrammidega, mis on vastu võetud rakendusaktidega;
- tööprogrammide koostamise kriteeriume ja korda on veelgi täpsustatud;
- aruandlusnõudeid on karmistatud;
- vahehindamise ulatust on veelgi täpsustatud;
- lisatud on uus säte, mis käsitleb aruandluskohustust ja volituste delegeerimise pikendamist;
- lepiti kokku määruse tagasiulatuvas kohaldamises.

IV. KOKKUVÕTE

14. Nõukogu seisukoht kajastab täielikult kompromissi, mis saavutati komisjoni toetusel toimunud läbirääkimistel Euroopa Parlamendi ja nõukogu vahel. Siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni esimees kinnitas käesoleva kompromissi alaliste esindajate komitee esistujale 16. aprillil 2021 saadetud kirjas.

NÕUKOGU ESIMESE LUGEMISE SEISUKOHT (EL) nr 22/2021

eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrusi (EL) nr 603/2013, (EL) 2016/794, (EL) 2018/1862, (EL) 2019/816 ja (EL) 2019/818 seoses tingimuste kehtestamisega juurdepääsu saamiseks muudele ELi infosüsteemidele viisainfosüsteemi kasutamise eesmärgil

Nõukogu poolt vastu võetud 27. mail 2021

(2021/C 227/03)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 78 lõike 2 punkti e, artikli 82 lõike 1 punkti d, artikli 87 lõike 2 punkti a ja artikli 88 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

pärast konsulteerimist Regioonide Komiteega,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Viisainfosüsteem (VIS) loodi nõukogu otsusega 2004/512/EÜ ⁽³⁾ tehnoloogilise lahendusena viisaandmete vahetamiseks liikmesriikide vahel. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 767/2008 ⁽⁴⁾ on sätestatud VISi eesmärk, funktsioon ja ülesanded ning liikmesriikidevahelise lühiajalise viisade käsitleva teabevahetuse kord ja tingimused eesmärgiga hõlbustada lühiajaliste viisade taotluste läbivaatamist ja asjakohaste otsuste tegemist. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 810/2009 ⁽⁵⁾ on kehtestatud biomeetriliste tunnuste VISis registreerimise eeskiri. Liikmesriikide õiguskaitseasutuste ja Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ameti (Europol) juurdepääs VISile on ette nähtud nõukogu otsusega 2008/633/JSK ⁽⁶⁾. Kõnealune otsus tuleks integreerida määrusesse (EÜ) nr 767/2008, et viia see kooskõlla kehtiva aluslepingute raamistikuga.
- (2) Teatavate ELi infosüsteemide koostalitlusvõime loodi Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrustega (EL) 2019/817 ⁽⁷⁾ ja (EL) 2019/818, ⁽⁸⁾ nii et kõnealused süsteemid ja nende andmed täiendaksid üksteist, et parandada piirikontrolli tõhusust ja tulemuslikkust liidu välispiiril, aidata kaasa ebaseadusliku sisserände tõkestamisele ja sellega võitlemisele ning aidata kaasa kõrgetasemelisele julgeolekule liidu vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneval alal, sealhulgas säilitada avalik julgeolek ja avalik kord ning kindlustada julgeolek liikmesriikide territooriumidel.

⁽¹⁾ ELT C 440, 6.12.2018, lk 154.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 13. märtsi 2019. aasta seisukoht (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata) ja nõukogu 27. mai 2021. aasta esimese lugemise seisukoht. Euroopa Parlamendi ... seisukoht (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata).

⁽³⁾ Nõukogu 8. juuni 2004. aasta otsus 2004/512/EÜ viisainfosüsteemi (VIS) kehtestamise kohta (ELT L 213, 15.6.2004, lk 5).

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta määrus (EÜ) nr 767/2008, mis käsitleb viisainfosüsteemi (VIS) ja liikmesriikidevahelist teabevahetust lühiajaliste viisade kohta (VIS määrus) (ELT L 218, 13.8.2008, lk 60).

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta määrus (EÜ) nr 810/2009, millega kehtestatakse ühenduse viisaeeskiri (viisaeeskiri) (ELT L 243, 15.9.2009, lk 1).

⁽⁶⁾ Nõukogu 23. juuni 2008. aasta otsus 2008/633/JSK, mis käsitleb liikmesriikide määratud ametiasutuste ja Europoli juurdepääsu viisainfosüsteemile (VIS) terroriaktide ja muude raskete kuritegude vältimise, avastamise ja uurimise eesmärkidel (ELT L 218, 13.8.2008, lk 129).

⁽⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2019. aasta määrus (EL) 2019/817, millega luuakse ELi infosüsteemide koostalitlusvõime raamistik piiride ja viisade valdkonnas ning muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 767/2008, (EL) 2016/399, (EL) 2017/2226, (EL) 2018/1240, (EL) 2018/1726 ja (EL) 2018/1861 ning nõukogu otsuseid 2004/512/EÜ ja 2008/633/JSK (ELT L 135, 22.5.2019, lk 27).

⁽⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2019. aasta määrus (EL) 2019/818, millega luuakse ELi infosüsteemide koostalitlusvõime raamistik politsei- ja õiguskaitsekoostöö, varjupaiga ja rände valdkonnas ning muudetakse määrusi (EL) 2018/1726, (EL) 2018/1862 ja (EL) 2019/816 (ELT L 135, 22.5.2019, lk 85).

- (3) ELi infosüsteemide koostalitlus peaks võimaldama kõnealustel süsteemidel üksteist täiendada, et hõlbustada isikute õiget tuvastamist, aidata võidelda identiteedipettusega, parandada ja ühtlustada ELi asjakohaste infosüsteemide andmekvaliteedi nõudeid, hõlbustada ELi olemasolevate ja tulevaste infosüsteemide tehnilist ja operatiivset rakendamist liikmesriikides, tugevdada ja lihtsustada asjaomaseid ELi infosüsteeme reguleerivaid andmeturbe- ja andmekaitsemeetmeid, ühtlustada õiguskaitseasutuste juurdepääsu VISile, riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemile (EES), Euroopa reisiinfo ja -lubade süsteemile (ETIAS) ja Eurodacile ning toetada VISi, Schengeni infosüsteemi (SIS), EESi, ETIASe, Eurodaci ja kolmandate riikide kodanike suhtes kohaldatava Euroopa karistusregistrite infosüsteem (ECRIS-TCN) eesmärkide saavutamist.
- (4) Koostalitluse komponendid hõlmavad VISi, SISi, EESi, ETIASi, Eurodaci ja ECRIS-TCNi ning Europolit andmeid, et võimaldada teha Europolit andmetest päringuid samal ajal nimetatud ELi infosüsteemidest tehtavate päringutega, mistõttu on asjakohane kasutada neid komponente automaatsete päringute eesmärgil ja VISile juurdepääsemisel õiguskaitse eesmärgil. Määrusega (EL) 2019/818 loodud Euroopa otsinguportaali tuleks kasutada, et võimaldada liikmesriikide asutustele kiire, sujuv, tõhus, süstemaatiline ja kontrollitud juurdepääs oma ülesannete täitmiseks vajalikele ELi infosüsteemidele, Europolit andmetele ja Interpoli andmebaasidele kooskõlas vastavate juurdepääsuõigustega ning toetada VISi eesmärkide saavutamist.
- (5) Euroopa otsinguportaal võimaldab teha päringuid paralleelselt VISis salvestatud andmetes ja asjaomastes muudes ELi infosüsteemides salvestatud andmetes.
- (6) VISis salvestatud andmete võrdlemine teistes infosüsteemides ja andmebaasides salvestatud andmetega peaks olema automaatne. Kui võrdlemise teel ilmneb kokkulangevus ehk päringutabamus taotluses esitatud isikuandmete või nende kombinatsiooni ning teistes nimetatud infosüsteemides ja andmebaasides olevates kirjetes, failides või hoiatusteadetes või ETIASe jälgimisnimekirjas esitatud isikuandmete vahel, peaks pädeva asutuse töötaja vaatama taotluse käsitsi läbi. Pädeva asutuse tehtud päringutabamuste hindamisi tuleks arvesse võtta lühiajalise viisa, pikaajalise viisa või elamisloa andmise otsuse tegemisel.
- (7) Käesolevas määruses sätestatakse, kuidas tuleb rakendada seda koostalitlusvõimet ning tingimusi, mille alusel VISi automaatne protsess teeb SISi, Eurodaci ja ECRIS-TCNi salvestatud andmetes ja Europolit andmetes päringutabamuste kindlakstegemiseks päringuid. Seetõttu on vaja muuta Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EL) nr 603/2013, ⁽⁹⁾ (EL) 2016/794, ⁽¹⁰⁾ (EL) 2018/1862, ⁽¹¹⁾ (EL) 2019/816 ⁽¹²⁾ ja (EL) 2019/818, et ühendada VIS muude ELi infosüsteemide ja Europolit andmetega.
- (8) Tingimused, mille kohaselt ühelt poolt viisasad väljastavad asutused saavad VISi tarbeks tutvuda Eurodacis salvestatud andmetega ja teiselt poolt VISi jaoks määratud asutused saavad tutvuda Europolit andmetega, teatavate SISi andmetega ja ECRIS-TCNis salvestatud andmetega, tuleks tagada selgete ja täpsete normidega, mis käsitlevad nende asutuste juurdepääsu kõnealustele andmetele, päringuliike ja andmekategooriaid, mille kõige puhul tuleks piirduda sellega, mis on rangelt vajalik nende asutuste ülesannete täitmiseks. Samamoodi peaksid VISi taotlustoimikusse salvestatud andmed olema nähtavad ainult neile liikmesriikidele, kes käitavad lähteinfosüsteeme vastavalt oma osalemise korrale.

⁽⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 603/2013, millega luuakse sõrmejälgede võrdlemise Eurodac-süsteem määruse (EL) nr 604/2013 (millega kehtestatakse kriteeriumid ja mehhanismid selle liikmesriigi määramiseks, kes vastutab mõnes liikmesriigis kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku esitatud rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise eest) tõhusaks kohaldamiseks ning mis käsitleb liikmesriikide õiguskaitseasutuste ja Europolit taotlusi sõrmejälgede andmete võrdlemiseks Eurodac-süsteemi andmetega õiguskaitse eesmärgil ning millega muudetakse määrust (EL) nr 1077/2011, millega asutatakse Euroopa amet vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suuremahuliste IT-süsteemide operatiivjuhtimiseks (ELT L 180, 29.6.2013, lk 1).

⁽¹⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta määrus (EL) 2016/794, mis käsitleb Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ametit (Europol) ning millega asendatakse ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsused 2009/371/JSK, 2009/934/JSK, 2009/935/JSK, 2009/936/JSK ja 2009/968/JSK (ELT L 135, 24.5.2016, lk 53).

⁽¹¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. novembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1862, milles käsitletakse Schengeni infosüsteemi (SIS) loomist, toimimist ja kasutamist politseikoostöös ja kriminaalasjades tehtavas õigusalas koostöös ning millega muudetakse nõukogu otsust 2007/533/JSK ja tunnistatakse see kehtetuks ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1986/2006 ning komisjoni otsus 2010/261/EL (ELT L 312, 7.12.2018, lk 56).

⁽¹²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta määrus (EL) 2019/816, millega luuakse kesksüsteem nende liikmesriikide väljaselgitamiseks, kellel on teavet kolmandate riikide kodanike ja kodakondsuseta isikute suhtes tehtud süüdimõistvate kohtuotsuste kohta, et täiendada Euroopa karistusregistrite infosüsteemi (ECRIS-TCN), ning muudetakse määrust (EL) 2018/1726 (ELT L 135, 22.5.2019, lk 1).

- (9) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/...⁽¹³⁾ (*) antakse uued ülesanded Europolile, näiteks arvamuste esitamine pärast VISi jaoks määratud asutustelt ja ETIASe riiklikelt üksustelt konsulteerimistaotluse saamist. Nende ülesannete täitmiseks on vaja määrust (EL) 2016/794 vastavalt muuta.
- (10) Selleks et toetada VISi eesmärki hinnata, kas lühiajalise viisa, pikaajalise viisa või elamisloa taotleja kujutaks endast ohtu avalikule korrale või avalikule julgeolekule, peaks VISiga olema võimalik teha kindlaks, kas VISi taotlustoimikute ja määrusega (EL) 2019/818 loodud ühises isikuandmete hoidlas olevate ECRIS-TCNi andmete vahel esineb vastavusi selles osas, millistel liikmesriikidel on teavet kolmandate riikide kodanike ja kodakondsuseta isikute suhtes tehtud süüdimõistvate kohtuotsuste kohta terroriakide või mõnede muude Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1240⁽¹⁴⁾ lisas loetletud kuritegude eest, kui need on liikmesriigi õiguse kohaselt karistatavad vabadusekaotuse või vabadust piirava julgeolekumeetmega, mille ülemmäär on vähemalt kolm aastat.
- (11) ECRIS-TCNis saadud päringutabamus ei peaks automaatselt tähendama, et asjaomane kolmanda riigi kodanik on osutatud liikmesriikides süüdi mõistetud. Varasemate süüdimõistvate kohtuotsuste olemasolu tuleks kinnitada üksnes asjaomase liikmesriigi karistusregistrist saadud teabe põhjal.
- (12) Käesoleva määruse kohaldamine ei piira Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2004/38/EÜ⁽¹⁵⁾ kohaldamist.
- (13) Euroopa Liidu lepingule (ELi leping) ja Euroopa Liidu toimimise lepingule (ELi toimimise leping) lisatud protokolli nr 22 (Taani seisukoha kohta) artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva määruse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldata. Arvestades, et käesolev määrus niivõrd, kuivõrd see käsitleb SISi määruse (EL) 2018/1862 kohaldamisala ulatuses, põhineb Schengeni *acquis*l, otsustab Taani kõnealuse protokolli artikli 4 kohaselt kuue kuu jooksul pärast nõukogu otsuse tegemist käesoleva määruse üle, kas ta rakendab seda oma õiguses.
- (14) Niivõrd, kuivõrd käesolev määrus käsitleb SISi määruse (EL) 2018/1862 kohaldamisala ulatuses, osaleb Iirimaa käesolevas määruses ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud protokolli nr 19 (Euroopa Liidu raamistikku integreeritud Schengeni *acquis* kohta) artikli 5 lõike 1 ning nõukogu otsuse 2002/192/EÜ⁽¹⁶⁾ artikli 6 lõike 2 kohaselt. Niivõrd, kuivõrd käesolev määrus käsitleb Europoli, Eurodaci ja ECRIS-TCNi, ei osale Iirimaa ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud protokolli nr 21 (Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes) artiklite 1 ja 2 kohaselt ja ilma et see piiraks kõnealuse protokolli artikli 4 kohaldamist, käesoleva määruse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldata.
- (15) Islandi ja Norra puhul kujutab käesolev määrus niivõrd, kuivõrd see on seotud SISiga määruse (EL) 2018/1862 kohaldamisala ulatuses, endast nende Schengeni *acquis* sätete edasiarendamist Euroopa Liidu Nõukogu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahelise lepingu (viimase kahe riigi osalemiseks Schengeni *acquis* sätete rakendamises, kohaldamises ja edasiarendamises)⁽¹⁷⁾ tähenduses, mis kuuluvad nõukogu otsuse 1999/437/EÜ⁽¹⁸⁾ artikli 1 punktis G osutatud valdkonda.

⁽¹³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... määrus (EL) 2021/..., millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 767/2008, (EÜ) nr 810/2009, (EL) 2016/399, (EL) 2017/2226, (EL) 2018/1240, (EL) 2018/1860, (EL) 2018/1861, (EL) 2019/817 ja (EL) 2019/1896 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsused 2004/512/EÜ ja 2008/633/JSK, et reformida viisainfosüsteemi (ELT L ...).

(*) Dokumendis ST 5950/21 (2018/0152A(COD)) sisalduva määruse number.

⁽¹⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. septembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1240, millega luuakse Euroopa reisiinfo ja -lubade süsteem (ETIAS) ning muudetakse määrusi (EL) nr 1077/2011, (EL) nr 515/2014, (EL) 2016/399, (EL) 2016/1624 ja (EL) 2017/2226 (ELT L 236, 19.9.2018, lk 1).

⁽¹⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/38/EÜ, mis käsitleb Euroopa Liidu kodanike ja nende pere-liikmete õigust liikuda ja elada vabalt liikmesriikide territooriumil ning millega muudetakse määrust (EMÜ) nr 1612/68 ja tunnis-tatakse kehtetuks direktiivid 64/221/EMÜ, 68/360/EMÜ, 72/194/EMÜ, 73/148/EMÜ, 75/34/EMÜ, 75/35/EMÜ, 90/364/EMÜ, 90/365/EMÜ ja 93/96/EMÜ (ELT L 158, 30.4.2004, lk 77).

⁽¹⁶⁾ Nõukogu 28. veebruari 2002. aasta otsus 2002/192/EÜ Iirimaa taotluse kohta osaleda teatavates Schengeni *acquis* sätetes (EÜT L 64, 7.3.2002, lk 20).

⁽¹⁷⁾ EÜT L 176, 10.7.1999, lk 36.

⁽¹⁸⁾ Nõukogu 17. mai 1999. aasta otsus 1999/437/EÜ Euroopa Liidu Nõukogu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahel sõlmitud lepingu teatavate rakenduseeskirjade kohta nende kahe riigi ühinemiseks Schengeni *acquis* sätete rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamise (EÜT L 176, 10.7.1999, lk 31).

- (16) Šveitsi puhul kujutab käesolev määrus niivõrd, kuivõrd see on seotud SISiga määruse (EL) 2018/1862 kohaldamisala ulatuses, endast nende Schengeni *acquis'* sätete edasiarendamist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepingu (Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis'* rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega) ⁽¹⁹⁾ tähenduses, mis kuuluvad nõukogu otsuse 1999/437/EÜ artikli 1 punktis G osutatud valdkonda, kusjuures nimetatud otsuse vastavat punkti tõlgendatakse koostoimes nõukogu otsuse 2008/149/JSK ⁽²⁰⁾ artikliga 3.
- (17) Liechtensteini puhul kujutab käesolev määrus niivõrd, kuivõrd see on seotud SISiga määruse (EL) 2018/1862 kohaldamisala ulatuses, endast nende Schengeni *acquis'* sätete edasiarendamist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse, Šveitsi Konföderatsiooni ja Liechtensteini Vürstiriigi vahelise protokolli (mis käsitleb Liechtensteini Vürstiriigi ühinemist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepinguga Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis'* rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega) ⁽²¹⁾ tähenduses, mis kuuluvad otsuse 1999/437/EÜ artikli 1 punktis G osutatud valdkonda, kusjuures nimetatud otsuse vastavat punkti tõlgendatakse koostoimes nõukogu otsuse 2011/350/EL ⁽²²⁾ artikliga 3.
- (18) Selleks et käesolev määrus oleks kooskõlas kehtiva õigusraamistikuga, tuleks määruseid (EL) nr 603/2013, (EL) 2016/794, (EL) 2018/1862, (EL) 2019/816 ja (EL) 2019/818 vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määruse (EL) nr 603/2013 muutmine

Määrust (EL) nr 603/2013 muudetakse järgmiselt.

- 1) Lisatakse järgmine peatükk:

„Via PEATÜKK

Viisasid väljastavate asutuste juurdepääs

Artikkel 22a

Viisasid väljastavate pädevate asutuste juurdepääs Eurodac-süsteemile

Selleks, et käsitsi kontrollida VISi poolt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 767/2008 (*) artikli 9a kohaselt tehtud automaatsete päringute tabamusi ning läbi vaadata viisataotlused ja teha nende kohta otsus kooskõlas määruse (EÜ) nr 810/2009 (**) artikliga 21, on pädevatel viisasid väljastavatel asutustel juurdepääs Eurodac-süsteemile, et teha andmetes päringuid kirjutuskaitstud vormingus.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta määrus (EÜ) nr 767/2008, mis käsitleb viisainfosüsteemi (VIS) ja liikmesriikidevahelist teabevahetust lühiajaliste viisade, pikaajaliste viisade ja elamislubade kohta (VISi määrus) (ELT L 218, 13.8.2008, lk 60).

(**) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta määrus (EÜ) nr 810/2009, millega kehtestatakse ühenduse viisaeeskiri (viisaeeskiri) (ELT L 243, 15.9.2009, lk 1).

⁽¹⁹⁾ ELT L 53, 27.2.2008, lk 52.

⁽²⁰⁾ Nõukogu 28. jaanuari 2008. aasta otsus 2008/149/JSK sõlmida Euroopa Liidu nimel Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vaheline leping Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis'* rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega (ELT L 53, 27.2.2008, lk 50).

⁽²¹⁾ ELT L 160, 18.6.2011, lk 21.

⁽²²⁾ Nõukogu 7. märtsi 2011. aasta otsus 2011/350/EL Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse, Šveitsi Konföderatsiooni ja Liechtensteini Vürstiriigi vahelise protokolli (mis käsitleb Liechtensteini Vürstiriigi ühinemist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepinguga Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis'* rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega) Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta, seoses sisepiiridel piirikontrolli kaotamise ja isikute liikumisega (ELT L 160, 18.6.2011, lk 19).

Artikkel 22b

Koostalitlusvõime VISiga

Alates Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/... (*) (*) artikli 11 kohasest VISi töölerakendamise kuupäevast ühendatakse Eurodac-süsteem Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/818 (**) artikliga 6 loodud Euroopa otsinguportaaliga, et võimaldada määruse (EÜ) nr 767/2008 artikli 9a kohast automaatset töötlemist.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... määrus (EL) 2021/..., millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 767/2008, (EÜ) nr 810/2009, (EL) 2016/399, (EL) 2017/2226, (EL) 2018/1240, (EL) 2018/1860, (EL) 2018/1861, (EL) 2019/817 ja (EL) 2019/1896 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsused 2004/512/EÜ ja 2008/633/JSK, et reformida viisainfosüsteemi (ELT L ...).

(**) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2019. aasta määrus (EL) 2019/818, millega luuakse ELi infosüsteemide koostalitlusvõime raamistik politsei- ja õiguskooostöö, varjupaiga ja rände valdkonnas ning muudetakse määrusi (EL) 2018/1726, (EL) 2018/1862 ja (EL) 2019/816 (ELT L 135, 22.5.2019, lk 85).“

2) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 28a

Registrite või logide pidamine VISiga koostalitlusvõime eesmärgil

Käesoleva määruse artiklis 22a osutatud päringute tegemisel Eurodac-süsteemis peetakse registrit või logi kõikide Eurodac-süsteemis ja VISis tehtud andmetööstustoimingute kohta kooskõlas käesoleva määruse artikliga 28 ja määruse (EÜ) nr 767/2008 artikliga 34.“

Artikkel 2

Määruse (EL) 2016/794 muutmine

Määrust (EL) 2016/794 muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 4 lõikesse 1 lisatakse järgmine punkt:

„q) esitada arvamus tulenevalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 767/2008 (*) artikli 9e lõikes 4, artikli 9g lõikes 4 ja artikli 22b lõigetes 14 ja 16 osutatud konsultatsioonitaotlusest.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta määrus (EÜ) nr 767/2008, mis käsitleb viisainfosüsteemi (VIS) ja liikmesriikidevahelist teabevahetust lühiajaliste viisade, pikaajaliste viisade ja elamislubade kohta (VISi määrus) (ELT L 218, 13.8.2008, lk 60).“

2) Artiklit 21 muudetakse järgmiselt:

a) pealkiri asendatakse järgmisega:

„Eurojusti, OLAFi ja üksnes ETIASe kasutamise eesmärgil Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti ning üksnes VISi kasutamise eesmärgil VISi jaoks määratud asutuste juurdepääs Europolis säilitatavale teabele“;

b) lisatakse järgmine lõige:

„1b. Europol võtab kõik vajalikud meetmed selle tagamiseks, et VISi jaoks määratud asutustel on määruses (EÜ) nr 767/2008 sätestatud ülesannete täitmiseks kaudne, päringutabamusel või selle puudumisel põhinev juurdepääs käesoleva määruse artikli 18 lõike 2 punktis a sätestatud eesmärgil esitatud andmetele, ilma et see piiraks kõnealuse teabe esitanud liikmesriigi, liidu asutuse, kolmanda riigi või rahvusvahelise organisatsiooni poolt käesoleva määruse artikli 19 lõike 2 kohaselt teatavaks tehtud piiranguid.

Päringutabamuse korral algatab Europol menetluse, millega päringutabamuse andnud teavet võib jagada kooskõlas Europolile teabe esitaja otsusega. Sellist teavet võib jagada üksnes niivõrd, kui võrd päringutabamuse andnud andmed on vajalikud VISi jaoks määratud asutuste VISiga seotud ülesannete täitmiseks.

Kohaldatakse vastavalt käesoleva artikli lõikeid 2–7.“

(*) Dokumendis ST 5950/21 (2018/0152A(COD)) sisalduva määruse number.

Artikkel 3

Määruse (EL) 2018/1862 muutmine

Määrust (EL) 2018/1862 muudetakse järgmiselt.

1) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 18a

Logide pidamine VISiga koostalitlusvõime eesmärgil

Käesoleva määruse artikli 50a kohaselt peetakse logisid kõikide SISis ja VISis tehtud andmetöötlustoimingute kohta kooskõlas käesoleva määruse artikliga 18 ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 767/2008 (*) artikliga 34.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta määrus (EÜ) nr 67/2008, mis käsitleb viisainfosüsteemi (VIS) ja liikmesriikidevahelist teabevahetust lühiajaliste viisade, pikaajaliste viisade ja elamislubade kohta (VISi määrus) (ELT L 218, 13.8.2008, lk 60).“

2) Artikli 44 lõikesse 1 lisatakse järgmine punkt:

„g) VISis tehtud automaatsete päringute tabamuste käsitsi kontrollimine ja määruse (EÜ) nr 767/2008 artiklite 9d ja 9g või artikli 22b kohane hindamine, kas viisa, pikaajalise viisa või elamisloa taotluse esitaja võiks olla ohuks avalikule korrale või avalikule julgeolekule.“

3) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 50a

Koostalitlusvõime VISiga

Alates Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/... (*) (*) artikli 11 kohasest VISi töölerakendamise kuupäevast ühendatakse SISI kesksüsteem Euroopa otsinguportaaliga, et võimaldada määruse (EÜ) nr 767/2008 artiklite 9a ja 22b kohast automaatset töötlemist.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... määrus (EL) 2021/..., millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 767/2008, (EÜ) nr 810/2009, (EL) 2016/399, (EL) 2017/2226, (EL) 2018/1240, (EL) 2018/1860, (EL) 2018/1861, (EL) 2019/817 ja (EL) 2019/1896 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsused 2004/512/EÜ ja 2008/633/JSK, et reformida viisainfosüsteemi (ELT L ...).“

Artikkel 4

Määruse (EL) 2019/816 muutmine

Määrust (EL) 2019/816 muudetakse järgmiselt.

1) Artiklisse 1 lisatakse järgmine punkt:

„d) tingimused, mille alusel võivad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 767/2008 (*) artiklis 9d ja artikli 22b lõikes 13 osutatud VISi jaoks määratud asutused kasutada ECRIS-TCNi andmeid, et hinnata nimetatud määruse artikli 2 lõike 1 punkti i ja artikli 2 lõike 2 punkti a kohaselt, kas viisa, pikaajalise viisa või elamisloa taotleja võiks olla ohuks avalikule korrale või sisejulgeolekule.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta määrus (EÜ) nr 767/2008, mis käsitleb viisainfosüsteemi (VIS) ja liikmesriikidevahelist teabevahetust lühiajaliste viisade pikaajaliste viisade ja elamislubade kohta (VISi määrus) (ELT L 218, 13.8.2008, lk 60).“

(*) Dokumendis ST 5950/21 (2018/0152A(COD)) sisalduva määruse number.

2) Artiklisse 2 lisatakse järgmine lõik:

„Käesoleva määrusega toetatakse ka VISi eesmärgi hinnata kooskõlas määrusega (EÜ) nr 767/2008, kas viisa, pikaajalise viisa või elamisloa taotluse esitaja võiks olla ohuks avalikule korrale või sisejulgeolekule.“

3) Artikli 3 punkt 6 asendatakse järgmisega:

„6) „pädevad asutused“ – keskasutused, Eurojust, Europol ja Euroopa Prokuratuur ning määruse (EÜ) nr 767/2008 artiklis 9d ja artikli 22b lõikes 13 osutatud VISi jaoks määratud asutused, kes on pädevad käesoleva määruse alusel ECRIS-TCNile juurde pääsema või selles päringuid tegema.“

4) Artiklit 5 muudetakse järgmiselt:

a) lõikesse 1 lisatakse järgmine punkt:

„c) märges, mis määruse (EÜ) nr 767/2008 kohaldamisel osutab, et asjaomane kolmanda riigi kodanik on süüdi mõistetud terroriaktis või mõnes muus määruse (EL) 2018/1240 lisas loetletud kuriteos, kui see on liikmesriigi õiguse kohaselt karistatav vabadusekaotuse või vabadust piirava julgeolekumeetmega, mille ülemmäär on vähemalt kolm aastat, sealhulgas süüdimõistva otsuse teinud liikmesriigi kood.“;

b) lõige 1a asendatakse järgmisega:

„1a. Ühine isikuandmete hoidla sisaldab lõike 1 punktis b osutatud andmeid ja järgmisi lõike 1 punktis a osutatud andmeid: perekonnanimi, eesnimed, sünniaeg, sünnikoht (linn ja riik), kodakondsus või kodakondsused, sugu, varasemad nimed (kui neid on), pseudonüümid või varjunimed (kui neid on), isiku reisidokumentide liik ja number ning need välja andnud asutuse nimi.

Ühine isikuandmete hoidla võib sisaldada lõikes 3 osutatud andmeid ning lõike 1 punktis c osutatud juhtudel süüdimõistva otsuse teinud liikmesriigi koodi. Ülejäänud ECRIS-TCNi andmeid säilitatakse kesksüsteemis.“;

c) lisatakse järgmine lõige:

„7. Kui päringutabamused saadakse määruse (EÜ) nr 767/2008 artiklis 27a osutatud automaatse töötlemise käigus, on juurdepääs käesoleva artikli lõike 1 punktis c osutatud märgetele ja süüdimõistva kohtuotsuse teinud liikmesriigi koodile ning nende kohta päringu tegemine võimalik üksnes VISi kesksüsteemi poolt kontrollide tegemiseks käesoleva määruse artikli 7a kohaselt koostöötajate määruse (EÜ) nr 767/2008 artikli 9a lõike 4 punktiga e või artikli 22b lõike 3 punktiga e.

Ilma et see piiraks käesoleva lõike esimese lõigu kohaldamist, ei ole lõike 1 punktis c osutatud märged ja süüdimõistva otsuse teinud liikmesriigi kood nähtavad ühelegi teisele asutusele kui süüdimõistva kohtuotsuse teinud liikmesriigi keskasutusele, kes on märke süsteemi sisestanud.“

5) Artikli 7 lõige 7 asendatakse järgmisega:

„7. Päringutabamuse korral teatab kesksüsteem või ühine isikuandmete hoidla pädevale asutusele automaatselt, millistel liikmesriikidel on karistusregistriandmeid kolmanda riigi kodaniku kohta, lisades seotud viitenumbrid, millele on osutatud artikli 5 lõikes 1, ja vastavad isikuandmed. Selliseid isikuandmeid võib kasutada üksnes asjaomase kolmanda riigi kodaniku isikusamasuse kontrollimiseks. Kesksüsteemis tehtud otsingu tulemust võib kasutada üksnes selleks, et:

a) esitada raamotsuse 2009/315/JSK artikli 6 kohane taotlus;

b) esitada käesoleva määruse artikli 17 lõikes 3 osutatud taotlus või

c) hinnata määruse (EÜ) nr 767/2008 kohaselt, kas viisa, pikaajalise viisa või elamisloa taotluse esitaja võiks olla ohuks avalikule korrale või sisejulgeolekule.“

6) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 7a

ECRIS-TCNi kasutamine VISi kontrollideks

1. Alates Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/... (*) (*) artikli 11 kohasest VISi töölerakendamise kuupäevast ühendatakse ECRIS-TCN Euroopa otsinguportaaliga, et võimaldada määruse (EÜ) nr 767/2008 artiklite 9a ja 22b kohast automaatset töötlemist eesmärgiga teha päringuid ECRIS-TCNis ja võrrelda VISis olevaid asjaomaseid andmeid ühises isikuandmete hoidlas olevate asjaomaste ECRIS-TCNi andmetega, millele on käesoleva määruse artikli 5 lõike 1 punkti c kohaselt lisatud märges.

(*) Dokumendis ST 5950/21 (2018/0152A(COD)) sisalduva määruse number.

2. Määruse (EÜ) nr 767/2008 kohaste ülesannete täitmiseks on nimetatud määruse artiklis 9d ja artikli 22b lõikes 13 osutatud VISi jaoks määratud asutustel juurdepääs üksnes neile ühises isikuandmete hoidlas olevatele ECRIS-TCNi andmetele, millele on lisatud märges käesoleva määruse artikli 5 lõike 1 punkti c kohaselt.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... määrus (EL) 2021/..., millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 767/2008, (EÜ) nr 810/2009, (EL) 2016/399, (EL) 2017/2226, (EL) 2018/1240, (EL) 2018/1860, (EL) 2018/1861, (EL) 2019/817 ja (EL) 2019/1896 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsused 2004/512/EÜ ja 2008/633/JSK, et reformida viisainfosüsteemi (ELT L ...).“

7) Artiklit 8 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Lõikes 1 osutatud säilitamistähtaaja lõppemisel kustutab süüdimõistva otsuse teinud liikmesriigi keskasutus kesksüsteemist ja ühisest isikuandmete hoidlast andmekande, sealhulgas sõrmejäljeandmed, näokujutise ja märged, millele on osutatud artikli 5 lõike 1 punktis c. Kui riiklikust karistusregistrist kustutatakse andmed, mis on seotud süüdimõistmisega terroriaktis või mõnes muus kuriteos, nagu on osutatud artikli 5 lõike 1 punktis c, kuid teave sama isiku muude süüdimõistmiste kohta jäävad alles, eemaldatakse andmekandest üksnes artikli 5 lõike 1 punktis c osutatud märged. Võimaluse korral toimub kustutamine automaatselt ja igal juhul hiljemalt ühe kuu möödumisel säilitamistähtaaja lõppemisest.“

b) lisatakse järgmine lõige:

„3. Erandina lõigetest 1 ja 2 kustutatakse artikli 5 lõike 1 punktis c osutatud märged automaatselt 25 aasta möödumisel märke lisamisest terroriaktis süüdimõistmise puhul ning 15 aasta möödumisel märke lisamisest muudes kuritegudes süüdimõistmise puhul.“

8) Artikli 24 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Kesksüsteemi ja ühisesse isikuandmete hoidlasse sisestatud andmeid töödeldakse üksnes selleks, et tuvastada liikmesriigid, kes omavad karistusregistriandmeid kolmandate riikide kodanike kohta või toetada VISi eesmärki hinnata määruse (EÜ) nr 767/2008 kohaselt, kas viisa, pikaajalise viisa või elamisloa taotluse esitaja kujutab endast ohtu avalikule korrale või sisejulgeolekule. Ühisesse isikuandmete hoidlasse sisestatud andmeid töödeldakse samuti kooskõlas määrusega (EL) 2019/818, et hõlbustada ECRIS-TCNis registreeritud isikute õiget tuvastamist ja sellele kaasa aidata vastavalt käesolevale määrusele.“

9) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 31a

Logide pidamine VISiga koostalitlusvõime eesmärgil

Käesoleva määruse artiklis 7a osutatud päringute tegemisel peetakse kooskõlas määruse (EÜ) nr 767/2008 artikliga 34 logi iga ühises isikuandmete hoidlas ja VISis tehtud ECRIS-TCNi andmetöötlustoimingute kohta.“

Artikkel 5

Määruse (EL) 2019/818 muutmine

Määrust (EL) 2019/818 muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 4 punkt 20 asendatakse järgmisega:

„(20) „määratud asutused“ – liikmesriikide määratud asutused, mis on määratletud määruse (EL) 2017/2226 artikli 3 lõike 1 punktis 26, määruse (EÜ) nr 767/2008 artikli 4 punktis 3a ja määruse (EL) 2018/1240 artikli 3 lõike 1 punktis 21;“.

2) Artiklisse 18 lisatakse järgmine lõige:

„1a. Määruse (EÜ) nr 767/2008 artiklite 9a ja 22b kohaldamisel salvestatakse ühises isikuandmete hoidlas ka määruse (EL) 2019/816 artikli 5 lõike 1 punktis c osutatud andmed, mis on loogiliselt eraldatud käesoleva artikli lõikes 1 osutatud andmetest. Määruse (EL) 2019/816 artikli 5 lõike 1 punktis c osutatud andmed on kättesaadavad üksnes kõnealuse määruse artikli 5 lõikes 7 osutatud viisil.“

3) Artiklisse 68 lisatakse järgmine lõige:

„1a. Ilma et see piiraks käesoleva artikli lõike 1 kohaldamist, rakendatakse Euroopa otsinguportaal tööle üksnes määruse (EÜ) nr 767/2008 artiklite 9a ja 22b kohase automaatse töötlemise tarvis alates Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/... (*) (*) artikli 11 kohasest VISi töölerakendamise kuupäevast.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... määrus (EL) 2021/..., millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 767/2008, (EÜ) nr 810/2009, (EL) 2016/399, (EL) 2017/2226, (EL) 2018/1240, (EL) 2018/1860, (EL) 2018/1861, (EL) 2019/817 ja (EL) 2019/1896 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsused 2004/512/EÜ ja 2008/633/JSK, et reformida viisainfosüsteemi (ELT L ...).“

*Artikkel 6***Jõustumine**

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolevat määrust kohaldatakse alates määruse (EL) 2021/... (**) artikli 11 kohasest VISi töölerakendamise kuupäevast.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja liikmesriikides vahetult kohaldatav kooskõlas aluslepingutega.

Brüssel, ...

Euroopa Parlamendi nimel
president

...

Nõukogu nimel
eesistuja

...

(*) Dokumendis ST 5950/21 (2018/0152A(COD)) sisalduva määruse number.

(**) Dokumendis ST 5950/21 (2018/0152A(COD)) sisalduva määruse number.

Nõukogu põhjendused: nõukogu esimese lugemise seisukoht (EL) nr 22/2021 eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrusi (EL) nr 603/2013, (EL) 2016/794, (EL) 2018/1862, (EL) 2019/816 ja (EL) 2019/818 seoses tingimuste kehtestamisega juurdepääsu saamiseks muudele ELi infosüsteemidele viisainfosüsteemi kasutamise eesmärgil

(2021/C 227/04)

I. SISSEJUHATUS

1. Pärast VISi põhjalikku hindamist esitas komisjon 16. mail 2018 seadusandliku ettepaneku VISi määruse muutmiseks ⁽¹⁾ (edaspidi „VISi muutmise määrus“).
2. Alaliste esindajate komitee võttis oma 19. detsembri 2018. aasta koosolekul vastu volituse läbirääkimiste alustamiseks Euroopa Parlamendiga ⁽²⁾.
3. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võttis oma arvamuse vastu 19. septembril 2018 ⁽³⁾.
4. Euroopa Andmekaitseinspektor esitas oma arvamuse 12. detsembril 2018 ⁽⁴⁾.
5. Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet (FRA) esitas Euroopa Parlamendi taotlusel oma arvamuse 30. augustil 2018 ⁽⁵⁾.
6. Euroopa Parlament võttis oma esimese lugemise seisukoha vastu 13. märtsil 2019 ⁽⁶⁾.
7. Nõukogu ja Euroopa Parlament alustasid läbirääkimisi 2019. aasta oktoobris eesmärgiga jõuda kokkuleppele nõukogu esimese lugemise seisukoha etapis („varane teise lugemise kokkulepe“).
8. Läbirääkimiste käigus ilmnas, et teatavad sätted – nn VISist tulenevad muudatused („VIS consequential amendments“) – on komisjoni ettepanekust puudu. Tegu on muudatustega, mis tuleb ELi infosüsteeme ja andmebaase käsitlevates õigusaktides teha neis muudes süsteemides VISi poolt tehtavate automaatsete päringute tõttu. Samasuguste muudatuste kohta on komisjon teinud ettepaneku ETIASe puhul ⁽⁷⁾.
9. Kuna liikmesriikide osalemine vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva alaga seotud ELi poliitikas on erinev, oli õiguslikult võimalik lisada VISi muutmise määrusesse vaid ühed tulenevad muudatused, s.t välispiiridega seotud Schengeni *acquis* valdkonna õigusaktide muudatused, samal ajal kui muud sätted, mis ei kuulu nimetatud *acquis*sse, tuli lisada eraldi õigusakti, nimelt määrusesse, mis käsitleb VISist tulenevaid muudatusi (käesolevate nõukogu põhjenduste teema).
10. 17. juunil 2020 muutis alaliste esindajate komitee nõukogu volitust, et lisada VISist tulenevad muudatused ⁽⁸⁾. Kuna Euroopa Parlament oli oma esimese lugemise seisukoha juba vastu võtnud, andis parlamendi läbirääkimisrühm teada, et määrab oma seisukoha kõnealuste uute sätete suhtes kindlaks institutsioonidevaheliste läbirääkimiste käigus.

⁽¹⁾ 8853/18.

⁽²⁾ 15726/18.

⁽³⁾ EESC 2018/03954 (ELT C 440, 6.12.2018, lk 154).

⁽⁴⁾ Euroopa Andmekaitseinspektori arvamuse kokkuvõte, mis käsitleb ettepanekut võtta vastu uus määrus viisainfosüsteemi kohta (ELT C 50, 8.2.2019, lk 4).

⁽⁵⁾ FRA aramus – 2/2018, <https://fra.europa.eu/en/publication/2018/revised-visa-information-system-and-its-fundamental-rights-implications>.

⁽⁶⁾ T8-0174/2019, 7401/19.

⁽⁷⁾ Vt COM(2019) 3 final ja COM(2019) 4 final.

⁽⁸⁾ 8787/20.

11. Pärast kuut poliitilist kolmepoolset kohtumist ja arvukaid tehnilisi kohtumisi viidi läbirääkimised 8. detsembril 2020 edukalt lõpule sellega, et Euroopa Parlament ja nõukogu jõudsid kompromissile kahe määruse tekstis:
 - määrus, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 767/2008, (EÜ) nr 810/2009, (EL) 2016/399, (EL) 2017/2226, (EL) 2018/1240, (EL) 2018/1860, (EL) 2018/1861, (EL) 2019/817 ja (EL) 2019/1896 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsused 2004/512/EÜ ja 2008/633/JSK, et reformida viisainfosüsteemi (edaspidi „VISi muutmise määrus“) ja
 - määrus, millega muudetakse määrusi (EL) nr 603/2013, (EL) 2016/794, (EL) 2018/1862, (EL) 2019/816 ja (EL) 2019/818 seoses tingimuste kehtestamisega juurdepääsu saamiseks muudele ELi infosüsteemidele VISi kasutamise eesmärgil (edaspidi „VISist tulenevaid muudatusi käsitlev määrus“, käesolevate nõukogu põhjenduste teema).
12. Alaliste esindajate komitee analüüsis 22. jaanuaril 2021 lõplikku kompromissiteksti eesmärgiga saavutada kokkulepe.
13. 27. jaanuaril 2021 kinnitas Euroopa Parlamendi kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade (LIBE) komisjon poliitilise kokkuleppe ning 1. veebruaril saatis LIBE-komisjoni esimees alaliste esindajate komitee eesistujale kirja, milles kinnitas, et kui nõukogu peaks need kaks määrust esimesel lugemisel pärast õiguskeelelist viimistlemist heaks kiitma, kiidab parlament nõukogu seisukoha heaks teisel lugemisel.
14. Alaliste esindajate komitee kinnitas 3. veebruaril 2021 mõlema määruse kompromissiteksti suhtes saavutatud poliitilise kokkuleppe.
15. Taani ei osale VISist tulenevaid muudatusi käsitleva määruse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav. Arvestades, et käesolev määrus niivõrd, kuivõrd selle sätted käsitlevad SISI määruse (EL) 2018/1862 kohaldamisala ulatuses, põhineb Schengeni *acquis*’l, otsustab Taani asjakohase protokoll artikli 4 kohaselt kuue kuu jooksul pärast nõukogu poolt selle määruse kohta otsuse tegemist, kas ta rakendab seda oma siseriiklikus õiguses.
16. Iirimaa osaleb VISist tulenevaid muudatusi käsitlevas määruses niivõrd, kuivõrd selle määruse sätted käsitlevad SISI määruse (EL) 2018/1862 kohaldamisala ulatuses. Niivõrd, kuivõrd käesoleva määruse sätted on seotud Europol, Eurodaci ja ECRIS-TCNiga, ei osale Iirimaa kõnealuse määruse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.
17. Islandi, Norra, Šveitsi ja Liechtensteini puhul kujutab VISist tulenevaid muudatusi käsitlev määrus niivõrd, kuivõrd see on seotud SISiga määruse (EL) 2018/1862 kohaldamisala ulatuses, endast Schengeni *acquis*’ sätete edasiarendamist.

II. EESMÄRK

18. VIS, mis on loodud nõukogu otsusega 2004/512/EÜ (VISi otsus) ja määrusega (EÜ) nr 767/2008, on ELi infosüsteem lühiajaliste („Schengeni“) viisade menetlemise hõlbustamiseks ning viisa-, piiri-, varjupaiga- ja rändeasutuste abistamiseks Schengeni alale reisimiseks viisat vajavate kolmandate riikide kodanike kontrollimisel. VIS ühendab liikmesriikide konsulaadid kogu maailmas ja kõik nende välispiiripunktid.
19. VISi muutmise määruse eesmärk on VISi edasi arendada, et tulla paremini toime uute viisa-, piiri- ja julgeolekupoliitika väljakutsetega.

20. VISist tulenevaid muudatusi käsitlevas määruses kehtestatakse tingimused, mille alusel VIS teeb päringuid Eurodaci, SISI ja ECRIS-TCNi salvestatud andmetes ning Europoli andmetes, et teha VISi muutmise määruks täpsustatud automaatsete päringute raames kindlaks päringutabamused.
21. Komisjoni ettepanek ei sisaldanud tingimusi juurdepääsuks muudele ELi infosüsteemidele ja andmebaasidele VISi päringuteks; seda peamiselt seetõttu, et see esitati enne mitme muid ELi infosüsteeme ja andmebaase käsitleva õigusakti ja koostalitlusvõime määruste vastuvõtmist.
22. Nõukogu esimese lugemise seisukohas täidetakse see lünk ja võetakse arvesse uut koostalitlusvõimealast õigusmaastikku, mis on pärast ettepaneku esitamist edasi arenenud.
23. Tehnilised muudatused, mis tehakse piiridega seotud Schengeni *acquis*'sse kuuluvates määrustes (VISi määrus⁽⁹⁾, EESi määrus⁽¹⁰⁾, ETIASe määrus⁽¹¹⁾, määrus SISI kasutamise kohta tagasisaatmiseks⁽¹²⁾, määrus SISI loomise, toimimise ja kasutamise kohta piirikontrolli valdkonnas⁽¹³⁾ ja piiride valdkonna koostalitlusvõime määrus⁽¹⁴⁾), esitatakse VISi muutmise määruks, samal ajal kui muudatused, mis tehakse määrustes, mis ei kuulu Schengeni *acquis*'sse või kuuluvad Schengeni politseikoostööd käsitlevate tekstide hulka (Eurodaci määrus⁽¹⁵⁾, Europoli määrus⁽¹⁶⁾, SISI loomist, toimimist ja kasutamist politseikoostöös käsitlev määrus⁽¹⁷⁾ ECRIS-TCNi määrus⁽¹⁸⁾ ja politseikoostöö valdkonna koostalitlusvõime määrus⁽¹⁹⁾), esitatakse selles eraldi õigusaktis, kuna liikmesriikide osalemine vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva alaga seotud ELi poliitikates on erinev.

⁽⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta määrus (EÜ) nr 767/2008, mis käsitleb viisainfosüsteemi (VIS) ja liikmesriikidevahelist teabevahetust lühiajaliste viisade kohta (VIS määrus) (ELT L 218, 13.8.2008, lk 60).

⁽¹⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. novembri 2017. aasta määrus (EL) 2017/2226, millega luuakse riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteem liikmesriikide välispiire ületavate kolmandate riikide kodanike riiki sisenemise ja riigist lahkumise andmete ja sisenemiskeelundmete registreerimiseks ning määratakse kindlaks riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemile õiguskaitse eesmärgil juurdepääsu andmise tingimused ning millega muudetakse Schengeni lepingu rakendamise konventsiooni ning määruseid (EÜ) nr 767/2008 ja (EL) nr 1077/2011 (ELT L 327, 9.12.2017, lk 20).

⁽¹¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. septembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1240, millega luuakse Euroopa reisiinfo ja -lubade süsteem (ETIAS) ning muudetakse määrusi (EL) nr 1077/2011, (EL) nr 515/2014, (EL) 2016/399, (EL) 2016/1624 ja (EL) 2017/2226 (ELT L 236, 19.9.2018, lk 1).

⁽¹²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. novembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1860 Schengeni infosüsteemi kasutamise kohta ebaseaduslikult riigis viibivate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmiseks (ELT L 312, 7.12.2018, lk 1).

⁽¹³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. novembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1861, milles käsitletakse Schengeni infosüsteemi (SIS) loomist, toimimist ja kasutamist piirikontrolli valdkonnas ning millega muudetakse Schengeni lepingu rakendamise konventsiooni ja määrust (EÜ) nr 1987/2006 ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1987/2006 (ELT L 312, 7.12.2018, lk 14).

⁽¹⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2019. aasta määrus (EL) 2019/817, millega luuakse ELi infosüsteemide koostalitlusvõime raamistik piiride ja viisade valdkonnas ning muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 767/2008, (EL) 2016/399, (EL) 2017/2226, (EL) 2018/1240, (EL) 2018/1726 ja (EL) 2018/1861 ning nõukogu otsuseid 2004/512/EÜ ja 2008/633/JSK (ELT L 135, 22.5.2019, lk 27).

⁽¹⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 603/2013, millega luuakse sõrmejälgede võrdlemise Eurodac-süsteem määruse (EL) nr 604/2013 (millega kehtestatakse kriteeriumid ja mehhanismid selle liikmesriigi määramiseks, kes vastutab mõnes liikmesriigis kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku esitatud rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise eest) tõhusaks kohaldamiseks ning mis käsitleb liikmesriikide õiguskaitseasutuste ja Europoli taotlusi sõrmejälgede andmete võrdlemiseks Eurodac-süsteemi andmetega õiguskaitse eesmärgil ning millega muudetakse määrust (EL) nr 1077/2011, millega asutatakse Euroopa amet vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suuremahuliste IT-süsteemide operatiivjuhtimiseks (ELT L 180, 29.6.2013, lk 1).

⁽¹⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta määrus (EL) 2016/794, mis käsitleb Euroopa Liidu õiguskaitsekoostöö Ametit (Europol) ning millega asendatakse ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsused 2009/371/JSK, 2009/934/JSK, 2009/935/JSK, 2009/936/JSK ja 2009/968/JSK (ELT L 135, 24.5.2016, lk 53).

⁽¹⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. novembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1862, milles käsitletakse Schengeni infosüsteemi (SIS) loomist, toimimist ja kasutamist politseikoostöös ja kriminaalasjades tehtavas õigusalas koostöös ning millega muudetakse nõukogu otsust 2007/533/JSK ja tunnistatakse see kehtetuks ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1986/2006 ning komisjoni otsus 2010/261/EL (ELT L 312, 7.12.2018, lk 56).

⁽¹⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta määrus (EL) 2019/816, millega luuakse kesksüsteem nende liikmesriikide väljaselgitamiseks, kellel on teavet kolmandate riikide kodanike ja kodakondsuseta isikute suhtes tehtud süüdimõistvate kohtuotsuste kohta, et täiendada Euroopa karistusregistrite infosüsteemi (ECRIS-TCN), ning muudetakse määrust (EL) 2018/1726 (ELT L 135, 22.5.2019, lk 1).

⁽¹⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2019. aasta määrus (EL) 2019/818, millega luuakse ELi infosüsteemide koostalitlusvõime raamistik politsei- ja õiguskooostöö, varjupaiga ja rände valdkonnas ning muudetakse määrusi (EL) 2018/1726, (EL) 2018/1862 ja (EL) 2019/816 (ELT L 135, 22.5.2019, lk 85).

24. Nimetatud kaks määrust räägiti siiski läbi paketina ning nende eesmärk on toimida üksteisega täielikus kooskõlas, et võimaldada VISi terviklikku toimimist ja kasutamist.

III. NÕUKOGU ESIMISE LUGEMISE SEISUKOHA ANALÜÜS

A. Üldinfo

25. Euroopa Parlament ja nõukogu pidasid läbirääkimisi eesmärgiga sõlmida kokkulepe nõukogu esimese lugemise seisukoha alusel, mille parlament võiks oma teisel lugemisel ilma muudatusteta heaks kiita. VISist tulenevate muudatuste määrust käsitleva nõukogu esimese lugemise seisukoha tekst kajastab täielikult kahe kaasseadusandja vahel Euroopa Komisjoni abiga saavutatud kompromissi.

B. Põhiküsimused

Määruse (EL) nr 603/2013 muutmine

26. Nõukogu esimese lugemise seisukohaga muudetakse Eurodaci määrust, et:

- anda pädevatele viisid väljastavatele asutustele juurdepääs Eurodacile, et nad saaksid teha andmetes pärin-
gud kirjutuskaitstud vormingus;
- ühendada Eurodac määruse (EL) 2019/818 artikliga 6 loodud Euroopa otsinguportaaliga, et võimaldada VISi
tehtavat automaatset töötlemist; ning
- pidada registrit või logi kõikide Eurodacis ja VISis tehtud andmetöötlustoimingute kohta.

Määruse (EL) 2016/794 muutmine

27. Nõukogu esimese lugemise seisukohaga muudetakse Europol'i määrust, et:

- võimaldada Europolil esitada oma arvamus tulenevalt VISi poolt automaatse töötlemise raames tehtud
konsultatsioonist ning
- võimaldada VISi jaoks määratud asutustele VISi määruse kohaldamisel kaudne, päringutabamusel või selle
puudumisel põhinev juurdepääs Europol'i andmetele.

Määruse (EL) 2018/1862 muutmine

28. Nõukogu esimese lugemise seisukohaga muudetakse määrust, milles käsitletakse SISi loomist, toimimist ja kasutamist politseikoostöös, et:

- pidada logisid kõikide SISis ja VISis tehtud andmetöötlustoimingute kohta;
- anda riiklikele pädevatele asutustele juurdepääs SISi sisestatud andmetele, et kontrollida käsitsi VISis tehtud
automaatsete päringute tabamusi ja hinnata, kas viisa, pikaajalise viisa või elamisloa taotleja kujutaks endast
ohtu avalikule korrale või avalikule julgeolekule; ning
- ühendada SISi kesksüsteem määruse (EL) 2019/818 artikliga 6 loodud Euroopa otsinguportaaliga, et võimal-
dada VISi tehtavat automaatset töötlemist.

Määruse (EL) 2019/816 muutmine

29. Nõukogu esimese lugemise seisukohaga muudetakse ECRIS-TCNi määrust, et:

- lisada süüdi mõistetud kolmanda riigi kodaniku andmekandesse märke, mis osutab VISiga seotud eesmär-
kidel, kas asjaomane kolmanda riigi kodanik on süüdi mõistetud terroriaktis või raskes kuriteos;
- näidata, et see märke kustutatakse automaatselt 25 aasta möödumisel märke lisamisest terroriaktis
süüdimõistmise puhul ning 15 aasta möödumisel märke lisamisest muudes rasketes kuritegudes süüdimõist-
mise puhul;
- anda VISi kesksüsteemile juurdepääs märgetele ja süüdimõistva kohtuotsuse teinud liikmesriigi (liikmesrii-
kide) koodile ning võimaldada VISi kesksüsteemil teha nende kohta päringuid kontrolli eesmärgil, kui VISi
tehtava automaatse töötlemise käigus saadakse päringutabamusi;
- võimaldada päringutabamuse korral kesksüsteemil või ühisel isikuandmete hoidlal teatada pädevale asutusele
automaatselt, millistel liikmesriikidel on karistusregistriandmeid kolmanda riigi kodaniku kohta;

- ühendada ECRIS-TCN määruse (EL) 2019/818 artikliga 6 loodud Euroopa otsinguportaaliga, et võimaldada VISi tehtavat automaatset töötlemist;
 - anda VISi jaoks määratud asutustele VISi määrusest tulenevate ülesannete täitmiseks õigus pääseda juurde ühises isikuandmete hoidlas olevatele ECRIS-TCNi andmetele; ning
 - pidada logi kõikide ühises isikuandmete hoidlas ja VISis tehtud ECRIS-TCNi andmetööstustoimingute kohta.
30. Euroopa Parlament nõudis algselt, et ECRIS-TCNi määrusesse lisataks säte, millega tehakse komisjonile ülesandeks hinnata ühe aasta jooksul pärast ECRIS-TCNi kasutuselevõttu, kas VISi poolt ECRIS-TCNis päringute tegemine oli vajalik, et toetada määruse (EÜ) nr 767/2008 kohast VISi eesmärki hinnata, kas viisa, pikaajalise viisa või elamisloa taotleja kujutaks endast ohtu avalikule korrale või avalikule julgeolekule. Nõukogu esimese lugemise seisukohaga lisatakse aruandesse, mille komisjon peab esitama kolm aastat pärast muudetud VISi töölerakendamist, hinnang selle kohta, kas VISi poolt ECRIS-TCNis päringute tegemine on eespool nimetatud eesmärgi saavutamisele kaasa aidanud.

Määruse (EL) 2019/818 muutmine

31. Nõukogu esimese lugemise seisukohaga muudetakse (politseikoostöö valdkonna) koostalitlusvõime määrust, et kohandada seda vastavalt muudetud VISi eesmärkidele.

IV. KOKKUVÕTE

32. Nõukogu esimese lugemise seisukoht kajastab täielikult kompromissi, milleni jõuti Euroopa Parlamendi ja nõukogu vahelistel läbirääkimistel, mida vahendas komisjon. Nõukogu hinnangul kujutab tema esimese lugemise seisukoht endast tasakaalustatud paketti ning kui määrus, millega muudetakse määrusi (EL) nr 603/2013, (EL) 2016/794, (EL) 2018/1862, (EL) 2019/816 ja (EL) 2019/818 seoses tingimuste kehtestamisega juurdepääsu saamiseks muudele ELi infosüsteemidele VISi kasutamise eesmärgil, vastu võetakse, annab see võimaluse ühendada VIS teistest ELi infosüsteemidest pärit andmete ja Europol andmetega ning võimaldab seeläbi süsteemidel üksteist täiendada, et parandada välispiiride haldamist, aidata kaasa ebaseadusliku sisserände tõkestamisele ja sellevastasele võitlusele ning tagada julgeoleku kõrge tase liidu vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneval alal, sealhulgas säilitada avalik julgeolek ja avalik kord ning kindlustada julgeolek liikmesriikide territooriumidel.
33. Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade (LIBE) komisjoni esimees kinnitas oma 1. veebruari 2021. aasta kirjas alaliste esindajate komitee esistujale saavutatud kompromissi. Nimetatud kirjas teatas LIBE-komisjoni esimees, et ta soovib oma komisjoni liikmetel ja seejärel parlamendi täiskogul kiita nõukogu esimese lugemise seisukoht pärast selle viimistlemist mõlema institutsiooni õiguskeeleekspertide poolt muudatusteta heaks parlamendi teisel lugemisel.

ISSN 1977-0898 (elektroniline väljaanne)
ISSN 1725-5171 (paberväljaanne)

Euroopa Liidu Väljaannete Talitus
L-2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

ET